

Kunstzinnige en culturele jeugdparticipatie

Binnen het jongerenwerk

Michel Faas

Opleiding CMV

Haagse Hogeschool

Juni 2004

Begeleider Gert-Jan van Dijk

Inleiding

In het begin van het jaar wist ik nog niet zeker waar ik mijn scriptie over wou doen. Omdat ik veel bezig ben geweest met verschillende stage's en vrijwilligerswerk in het welzijnswerk en daarbij verschillende middelen heb gebruikt leek het mij leuk om samenlevingsopbouw als uitgangspunt te nemen. Na een aantal weken hierover nagedacht te hebben kwam ik uit op de vraag hoe jongeren betrokken kunnen worden binnen maatschappij. In mijn stage en werk ben ik veel bezig geweest met sport en spel als middel om jeugd te betrekken en te laten participeren, maar dit is niet de enige manier. Toen ben ik na wat nadenken uitgekomen op kunst & cultuur als manier om participatie te bewerkstelligen.

Na wat aanpassingen in de vraagstelling ben ik uiteindelijk uitgekomen op de vraag: **Hoe kan ik als CMV'er kunstzinnige en culturele activiteiten gebruiken binnen het jeugd- en jongerenwerk om hun maatschappelijke participatie te bevorderen?**

De scriptie is ingedeeld in 6 hoofdstukken en ik zal kort beschrijven wat de inhoud is van ieder hoofdstuk.

Hoofdstuk 1

Hier wordt uitgelegd wat participatie is en in het bijzonder jeugdparticipatie. Ook zal besproken worden waarom participatie zo belangrijk is.

Er staat omschreven wat de jongerenwerker is hoe deze zijn werk kan uitvoeren. Hierbij staan doelen werkwijze en positie van de jongerenwerker centraal. Ook zal ik ingaan op de wijze waarop gebruik gemaakt kan worden van participatie.

Hoofdstuk 2

In dit hoofdstuk staat het beleid centraal. Het gaat dan om zowel het beleid ten aanzien van de jeugd als het kunst & cultuur beleid. Ik zal van beide beleidsterreinen een beschrijving geven met daarbij ook specifiek de aandacht gericht op participatie. Aan het eind van het hoofdstuk zal ik beide vormen van beleid naast elkaar houden om te kijken wat overeenkomsten en verschillen zijn.

Hoofdstuk 3

Hier gaat het over de doelgroep zelf, namelijk de jongeren. Hoe ontwikkeld de jeugd zich en wat zijn belangrijke aandachtspunten. Wat zijn nu hun interessegebieden en hoe vormen deze zich. Hoe kan je de jongere het beste betrekken bij participatieprojecten en als je ze betrokken zijn hoe werk je dan met deze groep? Op deze vraag al antwoord gegeven worden.

Hoofdstuk 4

In dit hoofdstuk zal ik 2 projecten beschrijven die zich richten op participatie met als thema kunst & cultuur. Er is beschreven hoe er te werk gegaan wordt met de doelgroep, welke samenwerkingsverbanden er zijn en hoe het project aansluit op het beleid.

Hoofdstuk 5

Ik zal hier beschrijven hoe je nu werkt met de doelgroep rekening houdend met zowel het beleid als met de doelgroep zelf. Het hoofdstuk is opgedeeld in een agogisch deel en een deel gericht op bedrijfsvoering/beroepsontwikkeling. In het agogische deel zal de nadruk liggen op het uitvoerende werk met de doelgroep. In het tweede deel van het hoofdstuk zal het gaan over het beleid en de instelling waar je als CMV'er mee te maken krijgt.

Hoofdstuk 6

In dit hoofdstuk zal samengevat worden wat in de scriptie beschreven staat. De samenvatting zal antwoord geven op de centrale vraagstelling.

Inhoudsopgave

Inleiding	blz. 1
De participerende jongere	blz. 3
1.1 Wat verstaan we onder (jongeren)participatie	blz. 3
1.2 Participatie theorieën	blz. 4
1.3 Waarom willen we jongerenparticipatie	blz. 6
1.4 Het jongerenwerk	blz. 7
Beleid	blz. 11
2.1 Wat is jeugdbeleid	blz. 11
2.2 Jeugdbeleid gekoppeld aan maatschappelijke participatie	blz. 14
2.3 Wat is kunst&cultuurbeleid	blz. 16
2.4 Kunst&cultuurbeleid gekoppeld aan (maatschappelijke) participatie	blz. 16
2.5 Integrale aanpak beleidsterreinen.	blz. 17
De jongere als doelgroep	blz. 18
3.1 Ontwikkelingsgebieden jongeren	blz. 18
3.2 Wat zijn de interessegebieden van de jeugd	blz. 19
3.3 Hoe bereik je de jongeren	blz. 20
3.4 Hoe werk je met jongeren	blz. 20
Voorbeelden projecten	blz. 22
4.1 graffiti groep	blz. 22
4.2 werkgroep kunst	blz. 23
4.3 Projecten vergeleken	blz. 26
De CMV'er in relatie met de doelgroep en beleid	blz. 27
5.1 De rol van de CMV'er in relatie tot de doelgroep	blz. 27
5.1.1 oriënteren en contacten leggen	blz. 27
5.1.2 programmeren en organiseren	blz. 28
5.1.3 begeleiden en leiding geven	blz. 29
5.2 De rol van de CMV'er in relatie tot de instelling en het beleid	blz. 30
5.2.1 De CMV'er en het instellingsbeleid	blz. 31
5.2.2 De CMV'er en het overheidsbeleid	blz. 32
Conclusies en aanbevelingen	blz. 36
6.1 Agogische dienstverlening	blz. 36
6.2 Bedrijfsvoering	blz. 37
6.3 beroepsontwikkeling	blz. 38
6.4 Afsluiting	blz. 39
Boekenlijst	blz. 40

Hoofdstuk 1 De participerende jongere

In dit hoofdstuk zal besproken worden wat onder participatie verstaan wordt. De relatie met de jongeren zal hierbinnen centraal staan. Er zal beschreven worden waarom we als CMV'ers jongerenparticipatie willen stimuleren en bevorderen. Daarna zal op het eind van het hoofdstuk ingegaan worden op de doelen, werkwijze en de positie van de jongerenwerker binnen jeugdparticipatie. De werkplek van de CMV'er zal worden besproken en ook van waaruit de participatie projecten geïnitieerd en uitgevoerd kunnen worden.

1.1 Wat verstaan we onder (jongeren)participatie

Samenleving

CMV

Participanten

In bovenstaande tekening is een participatie driehoek weergegeven. Hierin staan de partijen die met elkaar te maken krijgen binnen een project onder leiding van een CMV'er. Participatie hoeft niet altijd door een CMV'er geïnitieerd en begeleid te worden. Het kan gebeuren door een anders geschoolde beroepskracht of ontstaan vanuit een groep burgers. Als het vanuit een groep burgers zelf komt dan valt de beroepskracht weg in het schema.

Jongerenparticipatie is in wezen niet anders dan andere vormen van participatie. Het verschil zit hem in het werken met een andere doelgroep, namelijk de jongere. Dit houdt ook een andere aanpak in en je zult andere vormen van participatie krijgen. Je zult altijd de participatievorm moeten afstemmen op de doelgroep om de groep bij het project te kunnen betrekken.

We onderscheiden 2 vormen van participatie binnen het werkveld:

- Politieke
- Maatschappelijke

Deze 2 vormen hebben echter wel veel met elkaar te maken. Maatschappelijke thema's worden binnen de politiek besproken en de politiek heeft weer invloed op de manier waarop de maatschappij functioneert. Onder politieke participatie verstaan we de deelname aan bijvoorbeeld een jongerentak van een politieke partij. Binnen maatschappelijke participatie komen ook tal van thema's aan bod die in de politiek aan bod komen, maar hierbij is er geen politieke insteek.

In deze scriptie staat het begrip maatschappelijke participatie centraal. De activiteiten die, in dit geval, door de CMV'er ondersteund worden hebben geen politiek motief in zich. De activiteiten die plaats vinden in het kader van de participatie moeten niet enkel een consumptief doel hebben. Echter het begrip maatschappelijke participatie is nog erg breed en kan door ieder weer anders opgevat worden.

Als professioneel werker ben je tijdens participatie bezig de jongeren een aantal dingen te leren, te weten:

- Houding.
- Vaardigheden.
- Kennis.

Door actief bezig te zijn met een onderwerp, bijvoorbeeld veiligheid in de wijk, leren de jongeren in de praktijk. Ze doen tijdens dit bezig zijn verschillende leerervaringen op die beter

blijven hangen dan theoretisch leren. Als je iets hebt meegemaakt in de praktijk zal dit beter blijven hangen. Volgens René Diekstra is het zo dat mensen niet meer gewend zijn om elkaar aan te spreken in de openbare ruimte. Dat hebben ze in hun thuissituatie nooit geleerd of kunnen leren. Het leren omgaan met elkaar in de openbare ruimte kan men alleen in deze ruimte leren. Mensen kunnen dit leren met behulp van participatieprojecten.

Het doel van maatschappelijke participatie is onder te verdelen in 2 definities:

- Het recht van mensen om mee te doen en serieus genomen te worden in de maatschappij.
- Het is een instrument om mensen te betrekken bij de samenleving en informeel leren en sociale sturing aan te bieden.

Vaak leeft het idee dat jongeren zich weinig betrokken voelen binnen de maatschappij. Uit onderzoek van Wittebrood (1992:1995) is gebleken dat jongeren toch vrij regelmatig nadenken over maatschappelijke kwesties en zich interesseren in bepaalde thema's. Als je ze over maatschappelijke kwesties vraagt, zonder het aan politiek te koppelen, blijkt dat ze toch wel betrokken zijn bij, en geregeld nadenken over de maatschappij en wat daarbinnen gaande is.

Onderwerpen waar jongeren zich zorgen over maken die in dit onderzoek naar voren komen zijn:

- Veiligheid.
- Criminaliteit.
- Terrorisme.
- Discriminatie.

Dit onderzoek kan een positief effect hebben op projecten met betrekking tot maatschappelijke participatie. Als de jongeren nadenken en zich zorgen maken over bepaalde onderwerpen zullen ze hier ook wel een eigen mening over hebben. Misschien willen ze wel iets doen ter verbetering. Als jongerenwerker zal je de jongeren hierin moeten motiveren. Hierbij kan je zorgen voor een op de groep aansluitende werkvorm.

De vraag is welke vormen van participatie we kunnen onderverdelen onder de term maatschappelijke participatie. Moet de participatie van de jongeren betrekking hebben op de gehele sociale omgeving, dus activiteiten voor iedereen, of mag de activiteit ook enkel gericht zijn op de eigen doelgroep? Deze op de eigen groep gerichte vorm van participatie kan je ook opvatten als maatschappelijke participatie. De jongeren leren bij het organiseren van deze activiteiten ook belangrijke dingen die hen een sterkere positie geven in de maatschappij en zelfredzaam maken. De participatie kan dus plaats vinden gericht op de eigen groep of voor een bredere sociale groep.

1.2 Participatie theorieën

Om een participatieproject succesvol te laten zijn moet het voldoen aan een aantal voorwaarden. Uit Handboek opbouwwerk Broekman blz.157 regel 35 t/m blz.158 regel 8

- “1. Er moet iets aan de hand zijn. (Participatie om der wille van participatie faalt).*
- 2. De burger moet ervaren dat hij er iets mee te maken heeft, hij moet er bij betrokken zijn.*
- 3. De burger moet zichzelf in staat achten er iets aan te kunnen doen.*
- 4. De burger moet verwachten dat zijn handelen ook effect zal hebben, en dat de moeite tegen het resultaat opweegt.*
- 5. De burger moet gemotiveerd zijn om te handelen, hij moet een motief en perspectief op verbetering hebben.*

6. *De burger moet geen negatieve opmerkingen krijgen uit zijn omgeving als ie ingaat op een participatie aanbod.*

7. *De burger moet een organisatorische vorm vinden die hem aanspreekt.*”

Als niet aan deze voorwaarden voldaan kan worden dan is het voor een burger niet interessant om aan een participatieproject deel te nemen. Met de input van de vrijwilliger zal dan namelijk niets gedaan worden. Dan is het voor de burger zonde van zijn tijd. Deze zal dan liever iets anders ondernemen. Als wel aan deze voorwaarden is voldaan dan kan er gestart worden met een participatieproject.

Er zijn verschillende niveau's waarop geparticipeerd kan worden. We kennen vormen waarbij de doelgroep niet zoveel inspraak heeft (en enkel betrokken wordt bij een project) tot vormen waarbij de doelgroep zelf een initiatief opzet en op deze manier samen werkt met professionals. Binnen elk project kent men steeds andere niveau's van participatie.

Deze niveau's zijn door Arnstein als volgt beschreven:

Uit Handboek opbouwwerk Broekman blz.158 regel 23 t/m regel 32

“Niveau 8 – samenwerking met burgers als opdrachtgever.

Niveau 7 – samenwerking met burgers als grootste belanghebbende.

Niveau 6 – samenwerking met burgers als erkent medebelanghebbende.

Niveau 5 – inspraak voor/door burgers.

Niveau 4 – consultatie van burgers.

Niveau 3 – informatie aan burgers.

Niveau 2 – opvoeding van burgers.

Niveau 1 – manipulatie van (onderkende) belangen van burgers.

Niveau 0 – ontkenning of onderdrukking van belangen van burgers.”

Nu zijn de verschillende niveau's bekend, maar binnen een project moet wel duidelijk zijn welk niveau gehanteerd wordt. Het participatieniveau kan je aanpassen op de doelgroep waar je mee gaat werken. Als deze over voldoende vaardigheden, houding en kennis beschikken kan je een hoger niveau van participatie hanteren. Het moet zo zijn dat het niveau niet te laag maar ook niet te hoog is. De groep moet wel de doelen kunnen behalen die gesteld worden anders raakt de groep gedemotiveerd en minder betrokken.

Vergelijkbaar met de indeling die Arnstein hanteert is er de indeling van Roger A Hart. Hij heeft de “participatieladder” gemaakt. Het is niet zo dat elke stap correspondeert met de indeling die Arnstein hanteert. Wel geven beide indelingen een oplopend participatieniveau weer. Uit Stikkolorum P. Sociaal cultureel jongerenwerk & Maatschappelijke participatie blz. 13 regel 9 t/m regel 17 komt de samenvatting van de participatieladder van Roger A Hart.

1. *“Manipulatie: jongeren worden ingezet bij actie's voor belangen die volwassenen hebben geformuleerd, waarvan de jongeren zelf de inhoud/ of gevolgen niet overzien of begrijpen.*
2. *Decoratie: jongeren worden ingeschakeld om actief van volwassenen op te luisteren. Vaak door zang en dans of andere 'ontroerende activiteiten'. Volwassenen pretenderen hier echter niet dat dit in het belang van de jongere is.*
3. *Afkopen: de jongeren wordt een stem gegeven, maar meer in die zin van dat volwassenen 'jongerenvriendelijk' willen zijn, dan het belang van de jongere zelf. Bijvoorbeeld door ze in een conferentiepanel te zetten waarin ze het 'leuk doen'.”*

Uit Stikkolorum P. Sociaal cultureel jongerenwerk & Maatschappelijke participatie blz. 13 regel 22 t/m regel 40.

4. *“In opdracht, maar geïnformeerd: volwassenen nemen het initiatief om jongeren in te schakelen, maar stellen de jongeren wel op de hoogte van het hoe en waarom. Pas als*

de jongeren het doel van het project en hun betrokkenheid hierin begrijpen kunnen jongeren zelf beshuiten al dan niet te participeren.

5. *Consulteren en informeren: jongeren worden vooraf uitgebreid geraadpleegd over een project dat door volwassenen ontworpen en geleid wordt. De mening van de jongeren krijgt een serieuze behandeling, maar jongeren worden niet betrokken bij de uiteindelijke analyses en beslissingen etc.*
6. *Initiatief bij volwassenen, jongeren beslissen mee: de volwassenen nemen het initiatief en bereiden de beslissingen voor. Zij dragen zorg voor de randvoorwaarden en de jongeren beslissen in samenspraak met volwassenen.*
7. *Initiatief en leiding bij de jongeren: jongeren bedenken, organiseren en leiden een project/activiteit zonder tussenkomst van volwassenen. Volwassenen hebben er vaak moeite mee om initiatieven van jongeren te honoreren en ook toezicht te aan hen over te laten.*
8. *Initiatief bij de jongeren, zij beslissen samen met volwassenen: jongeren nemen zelf initiatief en werken het idee uit in een project/activiteit in samenspraak met volwassenen. Gezien de gedeelde verantwoordelijkheid tussen de jongeren en de volwassenen beschouwt Roger Hart dit als hoogste vorm van participatie.”*

1.3 Waarom willen we jongerenparticipatie

In de vorige paragraaf 1.2 zijn definities gegeven van maatschappelijke participatie. Omwille van beide definities zal je als CMV'er maatschappelijk participatie willen van jongeren. Participatie gaat uit van het recht dat ieder heeft om volwaardig deel te nemen in de maatschappij. Vanuit dit recht kun je redeneren dat er voorwaarden moeten zijn voor de jeugd om op een goede manier in de maatschappij te kunnen participeren. Dit zal één van je uitgangspunten moeten zijn in het werk.

Ook is participatie een manier om mensen te betrekken bij de samenleving en informeel leren en sociale sturing aan te bieden. Meestal dient deze definitie als uitgangspunt voor participatieprojecten. Het rechtsmotief is meestal naar de achtergrond verdwenen. Er zijn echter in het nieuwe beleid, van het kabinet Balkenende 2, 5 criteria omschreven waarop jeugd betrokken kan worden en waarbij een rol is weggelegd voor het rechtsmotief. Ze kunnen zelf een actieve bijdrage leveren aan het beleid en dit zal op hen afgestemd moeten worden. Ze staan hierbij dus hoog op de participatie ladder zoals die beschreven staat in paragraaf 1.2. Ik zal deze 5 criteria in hoofdstuk 2.2 uitwerken in het hoofdstuk dat over het beleid gaat.

De jongerenwerker is bezig met maatschappelijke participatie van jongeren. De werker wil ervoor zorgen dat de jongeren leerervaringen opdoen waar ze in hun latere leven profijt van kunnen hebben. Door participatie kun je de positie van de groep en de individuen daarin verbeteren. Hierbij zal de jongerenwerker moeten uitgaan van beide definities van maatschappelijke participatie.

Als CMV'er/jongerenwerker kom je tenslotte op voor de rechten van je doelgroep, dus ook voor het recht om te participeren.

Wil je dat jongeren een goede start krijgen in de samenleving, dan kun je beginnen met participatie projecten als ze nog jeugdige zijn. Je leert ze hierbij vaardigheden, kennis en houding. Als ze hier genoeg competenties in hebben verworven zullen ze zichzelf beter kunnen redden binnen de maatschappij. Zelfredzaamheid is dus een doel. Andere doelen van maatschappelijke participatie zijn, zoals in het beleid omschreven staat, het voorkomen of tegengaan van overlast en het leefbaarder maken van een buurt.

Het werken met de jongeren gebeurt in hun vrije tijd. Ze komen uit eigen intrinsieke motivatie naar de jongerenwerker toe of doen vanuit deze motivatie mee aan projecten. Hier zal je rekening mee moeten houden in de participatieprojecten. Het moet aansluiten bij wat de jongere interesseert. Je kunt wel met heel hoogdravende doelen en activiteiten aankomen, maar als de jongere daar niets voor voelt zal die niet meedoen. Als je bijvoorbeeld overlast wil voorkomen of tegengaan en je benaderd de jongeren niet goed dan zullen ze misschien niet met je willen samenwerken. Later in de scriptie zal ik een project beschrijven dat zich richt op voorkomen van vandalisme door jongerenparticipatie.

Nu is het nog de vraag waarom we als jongerenwerker jeugdparticipatie willen. We kunnen ook enkel consumptieve activiteiten aanbieden waar we grote groepen jongeren mee bereiken. Als je dit zou doen dan scoor je beter wat betreft het aantal jongerencontacten. Er wordt dan echter voorbijgegaan aan de inhoud van het werk. Je wilt dat de jongeren leren van je activiteiten en nuttige ervaringen opdoen. Natuurlijk moet dit gepaard gaan met leuke activiteiten, want anders dan bereik je de doelgroep niet, maar je moet het doel hierdoor niet uit het oog verliezen. Je wilt de jongeren iets meegeven waar ze wat aan hebben. Ook moet je oog hebben voor de positieve bijdrage van de jeugd binnen bepaalde problematiek. Vaak worden ze gezien als groep die overlast geeft. Je kunt door de jongeren te laten participeren binnen verschillende projecten dit beeld om buigen. Je kunt ervoor zorgen dat er weer een dialoog ontstaat tussen de jongeren en de maatschappij. De jongeren hebben zelf ook ideeën en oplossingen voor problemen, maar er wordt misschien niet vaak genoeg naar hen geluisterd. Je kunt ze door participatieprojecten ook volwaardig laten deelnemen aan de maatschappij.

Met betrekking tot jeugdparticipatie zijn niet echt concrete cijfers te vinden. Jeugdparticipatie kan namelijk erg breed worden beschreven. Het ligt er net aan waar je de grens trekt. Ook van het onderdeel maatschappelijke participatie zijn niet echt veel cijfers bekend.

Als we de grens op 20 jaar stellen om tot jongeren gerekend te horen dan zijn er bijna 4 miljoen jongeren in Nederland.

In Nederland zijn vele jeugdorganisaties aanwezig. De meeste organisaties richten zich op de regio of zijn buurtgericht. Dit is ook zo met het jongerenwerk. Na sportverenigingen kent het jeugd- en jongerenwerk het grootste aantal jongeren die vrijwilligerswerk doen. Er zijn ongeveer 15.000 jongeren in actief. Dit is echter maar een zeer klein deel van de jongeren.

1.4 Het jongerenwerk

Uit SCW beroependomeinprofiel stuurgroep beroepenstructuur Harry Hans, Marion Geomini blz 19 regel 2 t/m 7

"De sociaal cultureel werker richt zich op de wijze waarop en de mate waarin mensen als burgers in de samenleving participeren en functioneren. De sociaal cultureel werker gaat na waar manco's optreden in het maatschappelijk functioneren van (groepen) mensen. In veel gevallen heeft hij te maken met categorieën burgers die onvoldoende zijn toegerust voor het samenleven nu of in de nabije toekomst"

Het inzetten van een sociaal culturele werker kan de vraag zijn van de bewoners, deze inzet kan ook komen vanuit de instelling of van de (lokale) overheid.

Doelen

Als jongerenwerker probeer je opbouwend aan het werk te zijn met je doelgroep. Het opbouwwerk wordt door Jos Schutter in omgaan met elkaar als volgt beschreven blz 191 regel

33 t/m blz 192 t/m regel 10:

“Het opbouwwerk stimuleert, begeleidt en ondersteunt groepen mensen die zich in collectief verband richten op het verbeteren van hun woon-, werk-, en leefsituatie. Het kan bijvoorbeeld gaan om mensen met een uitkering, minderheden, vrouwen in de bijstand of Turkse vrouwen. Belangrijk in de werkwijze van het opbouwwerk is de zelfredzaamheid van de groep (het collectief) en de mate waarin de groep betrokken is bij het probleem. Opbouwwerk kan zich richten op een buurt of een wijk; op een specifieke bevolkingsgroep (allochtonen, vrouwen, jongeren) of op idealen (het milieu, geluidshinder, verkeersveiligheid).” In deze beschrijving zit onder andere dat je met een specifieke doelgroep aan het werk kan. Het effect van het werken met deze doelgroep heeft echter niet enkel betrekking op de doelgroep zelf. Je werkt ook aan de woon-, werk-, of leefsituatie van de doelgroep en daardoor ook aan die van anderen. Dit heeft weer een verband met maatschappelijke participatie. Het jeugd- en jongerenwerk in zijn geheel richt zich op de vrijetijdsbesteding van de doelgroep. Je biedt ook individuele hulp aan bij specifieke problemen zoals bij een JIP (jongeren informatie punt).

Werkwijze

Uit Hoeklijnen, ambulant jongerenwerk van Jan schellekens samengevat

Binnen het jongerenwerk is niet echt een strakke scheiding in leeftijd. Het is niet zo dat wanneer je 18 bent je niet meer tot de doelgroep van het jongerenwerk gerekend wordt. Er is een vrij ruim schemergebied totdat je als volwassene aangeduid wordt. Het jongerenwerk helpt de jongeren bij hun ontwikkeling en ontplooiing.

Het jongerenwerk wordt vaak ingezet om te werken aan problemen/overlast die mensen ervaren van jongeren. Hiervoor worden verschillende soorten activiteiten georganiseerd voor de jongeren. Deze worden begeleid door m.b.o.'ers en/of de jongerenwerker. De jongerenwerker is de coördinator van het geheel. Het gevaar is echter dat de jongeren alleen maar consument worden als je als werker teveel van de organisatie in handen neemt. De jongerenwerker moet de jongeren daarom ook stimuleren om zelf dingen te ondernemen.

Allereerst zul je als jongerenwerker in contact moeten komen met de doelgroep. Dit is voor de ambulant werker anders dan voor de werker die accommodatiegebonden werkt. Bij de accommodatiegebonden werker komen de jongeren binnen terwijl de ambulante werker op straat op zoek gaat naar jongeren en daar een praatje met ze maakt. Je moet als werker voldoende kennis hebben en je kunnen verplaatsen in de belevingswereld van de jongeren om contact te kunnen maken. Door deze inleving kun je beter contact maken met de groep. De werker heeft enkel zichzelf om het gedrag van de jongeren te beïnvloeden of te veranderen. De jongerenwerker heeft hiervoor geen dwangmogelijkheden.

De jongerenwerker houdt eerst een inventarisatie onder de jongeren om een globaal beeld te krijgen van de groep. Er wordt gebruik gemaakt van verschillende informatieverstrekkers. De jongerenwerker kan informeren bij buurtbewoners, gemeente, politie en andere professionals die op wat voor manier met de jongeren te maken hebben. Als de werker genoeg informatie heeft kan deze starten met het eerste contact met de groep. Belangrijk hierbij is dat hij zich neutraal opstelt tegenover de jongeren. Je moet zorgen dat de jongeren je aardig of interessant vinden.

Positie

Het jongerenwerk kan op 2 manieren plaats vinden:

1) Ambulant.

2) Accommodatiegebonden.

Ad 1) Hierbij gaat de jongerenwerker actief op zoek naar de doelgroep. Je bent aan het werk op het terrein/in de leefomgeving van de doelgroep.

Ad 2) Hierbij werk je vanuit een vaste plek, bijvoorbeeld een jongerencentrum. Dit is een vaste ontmoetingsplaats voor de jongeren. Hier kunnen de jongeren in hun vrije tijd naartoe gaan. De jongerenwerker organiseert hier samen met de doelgroep activiteiten die bij hun interesses aansluiten.

Jan Schellekes geeft voor beide soorten jongerenwerk een fasering: uit Hoeklijnen, ambulant jongerenwerk van Jan schellekens blz 16 regel 23 t/m 33.

"De fasering voor het ambulante jongerenwerk is dan:

1. Contactlegging

2. Relatieopbouw en relatiebeheer

3. Hulpverlening

4. Activering

De fasering voor het accommodatiegebonden jongerenwerk:

1. Contactlegging

2. Relatieopbouw en relatiebeheer

3. Educatie —————> ontwikkeling

4. Activering —————> ontplooiing

5. Zelforganisatie"

Binnen de vraagstelling die ik voor mijn scriptie heb neergezet zal meer uitgegaan worden van accommodatiegebonden werk. Vanuit accommodatiegebonden werk kan je concreet aan de slag gaan met projecten. Je hebt een basis van waaruit je kan werken en een plek waar de jongeren aanwezig kunnen zijn. Wel zal er een goede samenwerking moeten zijn tussen de accommodatiegebonden en de ambulante werker. De ambulante werker kan contacten leggen met de jongeren en ze leiden naar de accommodatiegebonden werker als dat gewenst is. Deze accommodatie gebonden werker kan werkzaam zijn in verschillende locaties.

Het betekent zeker niet dat de ambulante jongerenwerker niet bezig kan zijn met jongerenparticipatie. Deze werker kan hier net zo goed aan werken, Het is echter zo dat de ambulante werker voornamelijk op straat met de jongeren aan het werk is. Hier heb je geen beschikking over een werkplek. Om concreet aan de slag te gaan met een participatieproject zal je een werkplek nodig hebben. Je komt dan uit op een locatie waar de jeugd kan werken. Meestal wordt deze groep dan ondersteund door de accommodatiegebonden werker. Het werk van de ambulante werker vindt namelijk plaats op straat en als deze werker zich bezig gaat houden met de ondersteuning van de groep op locatie zijn er te weinig uren meer over om de straat op te gaan.

Het jongeren werk vindt zowel ambulant als accommodatie gebonden plaats. De werkwijze die in deze scriptie centraal staat is de accommodatie gebonden werkwijze. Dit betekent niet dat alle activiteiten binnen het centrum plaats vinden. Het kan wel een plek zijn van waaruit activiteiten geïnitieerd worden. Het is een werkplek waar gebruik gemaakt kan worden van verschillende faciliteiten zoals kantoor, vergaderruimte, telefoon, Internet, zalen, enz. Als je geen plek hebt die als basis kan dienen voor ontmoeting dan is het moeilijk om tot concrete jongerenparticipatie projecten komen. Deze vaste plek zorgt er ook voor dat de jongeren vertrouwd raken met een omgeving en zich hier prettig bij gaan voelen.

Het jongerencentrum is bijvoorbeeld een geschikte plaats van waaruit je met maatschappelijke participatie bezig kan zijn. Het centrum moet wel open zijn voor verschillende groepen. Je kunt ook als accommodatie een buurthuis nemen of andere locatie in een wijk waar jongeren kunnen samen komen. Vaak kom je dan wel uit op een jongerencentrum.

Deze poppodia/jongerencentra zijn vaak de plekken waar je basis ligt om als jongerenwerker aan de slag te gaan met kunstzinnige activiteiten om de maatschappelijke participatie van jongeren te verbeteren. Er is vaak al een groep jongeren aanwezig met een bepaalde mate van ervaring. Zij kunnen nieuwe jongeren ook werven en stimuleren om actief te worden binnen de organisatie. Hierdoor kan je een sterke jongerengroep creëren. Ik ben van mening dat dit een waardevolle manier is om jongerenparticipatie voor elkaar te krijgen en uit te bouwen. Van de eigen groep nemen ze meer aan dan van een beroepskracht die buiten de groep staat.

Hoofdstuk 2 Beleid

Dit hoofdstuk zal gaan over zowel het jeugdbeleid als het kunst- & cultuurbeleid. De scriptie gaat over jeugd- en jongerenparticipatie met behulp van kunstzinnige werkvormen binnen het jongerenwerk. Ik vind het van belang beide beleidsterreinen te bespreken. Er wordt beschreven wat de jeugdparticipatie inhoudt op beide beleidsgebieden. In eerste instantie zal ik een algemene beschrijving geven van het beleid. Daarna zal ik verder ingaan op het onderdeel participatie.

Aan het eind van het hoofdstuk zal ik deze beide soorten beleid met elkaar vergelijken. Ik zal beschrijven wat de overeenkomsten en verschillen zijn met betrekking tot jeugd- en jongerenparticipatie.

2.1 Wat is jeugdbeleid

Er zijn 2 soorten beleid te onderscheiden die betrekking hebben op de jeugd. De volgende indeling komt uit rapportage jeugd 2002 van het SCP, we hebben:

- Intersectoraal jeugdbeleid en
- Sectoraal jeugdbeleid

In Nederland hebben we geen landelijk vrijetijdsbeleid. De overheid wil echter wel invloed uitoefenen op de vrije tijd en leefsituatie van de jeugd. Dit doen ze door middel van twee bovenstaande vormen van beleid.

- 1) Intersectoraal jeugdbeleid: Deze vorm van beleid richt zich op alle jeugd en heeft betrekking op alle verschillende facetten van het jeugdleven. Hierbij zijn verschillende ministeries betrokken die te maken hebben met jeugd. De coördinatie is in handen van het ministerie van VWS.
- 2) Sectoraal beleid: dit is beleid dat zich richt op een bepaald werkgebied, bijvoorbeeld sport of cultuur. Dit beleid is niet specifiek gericht op de jeugd maar op de gehele bevolking. Hiervan is de jeugd echter wel een onderdeel.

Nu we wat meer weten over de 2 beleidsvormen zal ik hier iets verder op in gaan.

Het intersectorale jeugdbeleid staat in het teken van brede maatschappelijke participatie. Er worden echter geen voorzieningen genoemd waar dit zal moeten plaats vinden. De invulling hiervan zal geformuleerd moeten worden vanuit het sectorale beleid. Dit moet onder andere gebeuren op de gebieden sport, cultuur, enz. Er is een groeiende belangstelling voor breed jeugdbeleid binnen beide beleidsterreinen.

Naast dit brede jeugdbeleid moeten we echter niet vergeten dat er ook beleid is gericht op risicogroepen. Dit zijn groepen die een achterstand hebben binnen onze maatschappij. Voor de jeugd die binnen een risicogroep valt zijn de afgelopen jaren verschillende projecten opgezet. Hierbinnen zijn samenwerkingsverbanden opgezet tussen buitenschoolse voorzieningen, politie, jeugdhulpverlening, vrijetijdsorganisaties, enzovoorts.

Het is zo dat er in de laatste jaren veel beleid is gedecentraliseerd, waaronder ook het jeugdbeleid. Als gevolg van deze decentralisatie hebben we 3 bestuurslagen gekregen: Onderstaande indeling komt uit Jeugd & Beleid in Nederland blz. 6 regel 38 t/m 43.

- 1) *“Rijksoverheid: heeft de complete verantwoordelijkheid voor beleid. Er zijn een aantal kerntaken te onderscheiden:*

- *Vormgeving van het landelijke stelsel (wet- en regelgeving, de infrastructuur voor landelijke ondersteuning en onderzoek).*
- *Innovatie: het experimenteren met en het verspreiden van nieuwe werkwijzen.*
- *Monitoring: het volgen van trends en het signaleren van nieuwe ontwikkelingen en problemen.*

- *Complementaire verantwoordelijkheid voor taken die op andere bestuursniveaus 's niet kunnen worden vervuld.*”
- 2) Provincie: de belangrijkste verantwoordelijkheid is dat ze de curatieve jeugdzorg financieren en regisseren. De provincie ontvangt geld van de rijksoverheid om regionale faciliteiten te ondersteunen. Dit zijn organisaties die zich richten op de zorg en bescherming van de jeugd. Het IPO (interprovinciaal overleg) vertegenwoordigt de provincies.
 - 3) Gemeenten: zij zijn verantwoordelijk voor het financieren, definiëren en implementeren van het algemene jeugdbeleid. Je kunt hierbij denken aan voorzieningen scheppen voor participatie op lokaal niveau. Ze moeten ook een samenhangend preventief jeugdbeleid ontwikkelen. Verder zijn de gemeenten verantwoordelijk voor de samenwerking tussen jeugdwelzijnsorganisaties en jeugdzorgorganisaties.

Dit betekent dat overheden op regionaal en lokaal niveau (provincie en gemeenten) zelf hun beleid kunnen opzetten en uitvoeren. Het gevaar hierbij is dat het lokale beleid wel eens in conflict zou kunnen komen met de doelstellingen van de landelijke overheid. De overheid probeert wel de lokale situatie te sturen door bijvoorbeeld landelijke initiatieven te ondersteunen en subsidiëren. Dit doen ze op allerlei gebieden waaronder ook op het gebied van de vrijetijdsbesteding van de jeugd. Naast deze vorm maakt de rijksoverheid ook afspraken met gemeenten over de te behalen resultaten, de meting daarvan en de effecten die uit het beleid moeten voortvloeien.

Uit rapportage jeugd 2002 van SCP blz. 136 regel 8 t/m 10

“De hoofddoelen van het intersectorale jeugdbeleid zijn:

- 1) *Kansen bevorderen*
- 2) *Uitval voorkomen en aanpakken”*

Men wil optimale mogelijkheden scheppen om de jeugd te laten participeren in verschillende voorzieningen en voorkomen dat het gedrag van jongeren ongewenste vormen aanneemt.

Deze doelstellingen worden verder uitgewerkt in de beleidsnota's:

- “Jeugd verdient een toekomst” uit 1993 en
- “Jeugdbeleid en Ba(la)ns” uit 1999 en 2001

In allebei de nota's worden verschillende centrale voorzieningen besproken. De gedachte achter de voorzieningen voor jeugd en jongeren is niet alleen dat participatie een recht is van de jeugd, maar ook dat het de ontwikkeling bevordert en het uitval voorkomt.

Jeugd verdient toekomst

Binnen deze nota wordt veel aandacht geschonken aan maatschappelijke participatie vandaar dat ik dit in de volgende paragraaf verder zal bespreken. Maatschappelijke participatie is het betrekken van kinderen en jongeren bij activiteiten en voorzieningen in hun directe omgeving.

Nota BANS

BANS staat voor bestuursakkoord nieuwe stijl. Dit akkoord is ontstaan vanuit de decentralisatie. De decentralisatie kan leiden tot een overlapping op beleidsgebieden, maar het gevaar is dat het ook zou kunnen leiden tot versnippering. Bestuurders zijn zich er terdege van bewust dat er een intensieve samenwerking zal moeten zijn om dit probleem te voorkomen. De verschillende overheden hebben besloten om per kabinetsperiode een gezamenlijke visie op jeugdbeleid te formuleren. Hierdoor kan er meer samenhang binnen het beleid ontstaan. Ze hebben afgesproken om zorg te dragen voor een voldoende, samenhangend en toegankelijk voorzieningenaanbod van hoge kwaliteit om een positieve ontwikkeling van jeugdigen te stimuleren. Men wil investeren in het behoud, bereik en de kwaliteit van algemene

voorzieningen. Deelname aan deze voorzieningen moet preventief werken en problemen voorkomen. Dit wil men onder andere doen door stimuleren van niet-deelnemende groepen. Veel aandacht gaat hierin uit naar onderwijs en arbeidsmarkt, maar er is ook aandacht voor het onderdeel vrije tijd.

Deze afspraken zijn vastgelegd in het BANS. Het voordeel van dit akkoord is dat het door alle bestuurslagen en sectoren heen gaat. Hierdoor is het mogelijk het samenhangende beleid te formuleren.

BANS houdt zich dus bezig met het intersectorale jeugdbeleid en het algemeen sectoraal beleid op alle bestuursvlakken.

Operatie Jong

In BANS zijn algemene afspraken gemaakt over de samenwerking en de afstemming van het beleid, maar daarmee ben je er nog niet. Je zult met deze afspraken moeten gaan werken. De werkwijze die men hierbij wil gaan gebruiken staat beschreven in operatie Jong.

Bij het nieuwe kabinet, Balkenende 2, staat jeugdbeleid hoog op de agenda. Dit is in drieën onder te verdelen:

1. Door volop te investeren in de jeugd (er wordt meer geld beschikbaar gesteld voor jeugdzorg/preventie, kinderopvang en kennis (onderwijs en onderzoek)).
2. Door meer samenhang in beleid te brengen, minder langs elkaar heen te werken.
3. Binnen het jeugdbeleid zullen specifieke en meetbare resultaten geleverd moeten worden.

Deze bovenstaande punten staan beschreven in operatie Jong. De centrale vraag binnen operatie Jong is hoe de basisinfrastructuur van voorzieningen voor de jeugd zo kan worden ingericht dat kinderen en jeugdigen de beste ontwikkelingskansen krijgen.

De operatie Jong is een samenwerking tussen de departementen BZK, Justitie, OCW, SZW en VWS. Er kunnen waar nodig andere departementen aansluiten. De concrete taak van operatie Jong is om samenhang in het jeugdbeleid te brengen en eventuele knelpunten te signaleren en met oplossingen te komen.

Om tot een goede jeugdagenda, de manier waarop het beleid uitgevoerd gaat worden, te komen zal er overleg plaats vinden met tal van organisaties die werken met jeugd, onder andere met:

- G30.
- Nationale jeugdraad.
- Vereniging Nederlandse gemeenten.
- Interprovinciaal overleg.
- Vakbonden.
- Maatschappelijke ondernemersgroep.
- Enzovoorts.

Deze jeugdagenda zal geen statisch document zijn, maar onderhevig aan veranderingen die zich in de maatschappij voordoen.

Jong zal het wakende oog zijn tijdens de uitvoering van de jeugdagenda. Operatie Jong is geslaagd als de departementen onderling en de medeoverheden beter samenwerken, als instellingen dat eveneens doen en als de agendapunten zijn uitgevoerd met van tevoren vastgestelde concrete doelstellingen.

Er zijn al verschillende uitgangspunten beschreven namelijk:

- Een samenhangend aanbod van zorg in en rond de school.
- Voorkomen van voortijdig schooluitval.
- Een sluitend systeem van opvang en educatie voor kinderen van 0-12 jaar.
- Een sluitende keten van signaleren, beoordelen, en interveniëren met een integrale verantwoordelijkheid voor de jongere.

- Het beter op elkaar aansluiten van indicatie-instellingen.
- De aandacht voor de fysieke ruimte voor de jeugd vergroten .
- Belangrijke informatie moet op het juiste moment beschikbaar zijn en beschikbaar worden gesteld.
- Het definiëren en toepassen van de taken en verantwoordelijkheden van de gemeenten.
- De effectiviteit van programma's moet duidelijk zijn.
- Komen tot één landelijke jeugdmonitor.
- Het creëren van een integraal toezicht.

Deze uitgangspunten komen uit het document Operatie Jong.

2.2 Jeugdbeleid en maatschappelijke participatie

Sinds begin van de jaren negentig is jeugdparticipatie speerpunt van het algemene jeugdbeleid. We kennen jeugdparticipatie pas 10 jaar binnen het beleid.

In de nota "Jeugd verdient toekomst" komen we deze maatschappelijke participatie als volgt beschreven tegen:

- Men gaat er vanuit dat maatschappelijke participatie een rol kan spelen in het overbruggen van de kloof tussen jeugd en samenleving.
- Participatie in vrijetijdsvoorzieningen zou jongeren betrekken bij de samenleving en de tweedeling tussen kansarme en kansrijke instrumenten verkleinen.

Maatschappelijke participatie, zo staat in jeugd verdient toekomst beschreven, kan een gezonde ontwikkeling van individuele jongeren stimuleren, omdat meedoen en meepraten, bijdraagt aan een positief zelfbeeld en zelfvertrouwen. Je bent dus binnen maatschappelijke participatie bezig met het verbeteren van de houding, kennis en vaardigheden van je doelgroep.

Jongerenparticipatie is doorgedrongen in alle bestuurslagen:

- Landelijke overheid.
- De provincies.
- De gemeenten.

Doordat deze 3 bestuurslagen meer met elkaar gaan samenwerken, moet het jeugdbeleid meer samenhang krijgen. Deze samenwerking is vastgelegd in het bestuursakkoord nieuwe stijl (BANS). BANS is in 1999 ondertekend door de vertegenwoordigers van de 3 bestuurslagen. Het BANS geeft een kader waarbinnen op een nieuwe manier samengewerkt zal worden, dit gaat wel dwars door sectoren en bestuurslagen heen waardoor er meer samenhangend beleid zal ontstaan.

Er zijn 5 criteria voor gezamenlijk beleid geformuleerd. Samengevat uit Jeugd & Beleid in Nederland NIZW International Centre blz. 5,6

1) Samen met de jeugd.

Bij het maken van beleid moet de jeugd betrokken worden. Je maakt beleid samen met de jeugd en niet over hun hoofden heen. Ze krijgen de kans om samen met anderen de keuzes te maken en de verantwoordelijkheid te dragen. Participatie is een belangrijk middel om sociale binding van jeugdigen met de samenleving te versterken en hen te activeren. Je bent dan bezig met een positievere, op kansen gerichte, benadering van jeugd.

2) Balans in jeugdbeleid.

Jeugdbeleid richt zich niet alleen op de aanpak van problemen, maar ook op het voorkomen van problemen bij jongeren. Het beleid is erop gericht om voorzieningen beter te laten aansluiten op de leefwereld en de leefsituatie van de jeugd.

3) Extra aandacht voor risico's.

Een effectieve aanpak gericht op het verminderen van jeugdproblematiek dient mede gebaseerd te zijn op het feit dat effectieve opvoedingsstijlen en gunstige gezinsomstandigheden voor jonge kinderen van groot belang zijn om de kans op uitval op een latere leeftijd te verkleinen. Signalering en preventie op jonge leeftijd voorkomen dat zich op latere leeftijd problemen gaan voordoen die veel hardnekkiger en moeilijker oplosbaar zijn.

4) De vragen en wensen van de jeugd en de problemen die zij ervaren, zijn bepalend voor het voorzieningenpatroon en het (jeugd) beleid dat hier antwoord op moet geven. De betrokken instellingen moeten naast vraaggericht werken ook een sluitend aanbod realiseren. Er moet rekening gehouden worden met de overgangen tussen leeftijdsfasen waarin verschillende voorzieningen een rol spelen. Ook moet de samenhang tussen verschillende instellingen verbeterd worden.

5) Toegevoegde waarde van projecten.

De onderlinge afstemming tussen verschillende projecten die zich richten op jongeren, maar ook de aansluiting op het bestaande beleid, verdient meer aandacht. Projecten moeten op elkaar worden afgestemd, zodat ze kunnen bijdragen aan een structurele verbetering van het jeugdbeleid op langere termijn. Projecten moeten niet alleen een korte termijn verandering teweeg brengen.

Zoals je ziet is er binnen BANS aandacht gegeven aan jeugdparticipatie. Operatie Jong is ingezet voor de uitvoering van de afspraken beschreven in BANS en houdt het overzicht over het jeugdbeleid en de samenwerking tussen ministeries en instellingen. Een onderdeel van operatie Jong is jeugdparticipatie.

Binnen operatie Jong heeft men een aantal knelpunten aangetroffen waarvan op het moment nog niet duidelijk is in welke richting de acties moeten gaan. Dit is onder andere het onderwerp jeugdparticipatie. Op het moment van schrijven van deze scriptie moet men zich nog buigen over dit knelpunt. Het knelpunt wordt als volgt beschreven:

Uit operatie jong blz. 17 regel 24 t/m 28

“Beleid moet waar mogelijk ontwikkeld worden met de jeugd zelf. Hiervoor is de afgelopen jaren het nodige in gang gezet. Er zijn signalen dat dit meer moet gebeuren, maar anderzijds hebben bestaande initiatieven wellicht meer tijd nodig voordat effecten zichtbaar zijn.”

Uit rapportage jeugd 2002 van SCP blz. 137 regel 8 t/m 13

“Verder is in het intersectorale jeugdbeleid niet uitgewerkt of bepaalde vrijetijdsactiviteiten en voorzieningen van bijzonder belang zijn. Sportverenigingen, musea, creativiteitscentra en muziekscholen worden zonder verder onderscheid genoemd. Ook wordt expliciet gewezen op het belang van jeugdorganisaties en actieve vormen van participatie, in het bijzonder het verrichten van vrijwilligerswerk. De rijksoverheid verleent subsidies aan landelijke jeugdorganisaties en activiteiten.”

Na tien jaar aandacht voor jeugdparticipatie zijn er nog niet echt cijfers beschikbaar.

Jeugdparticipatie is erg breed en heeft betrekking op verschillende gebieden zoals, vrije tijd, school, woonwijk, enz. Het is dus niet zo gemakkelijk te meten hoeveel van de jeugd nou echt doet aan maatschappelijk participatie. Er is ook niet echt bekend welke terreinen nou van belang zijn. Het gevolg hiervan is dat je niet weet waar je moet gaan meten om tot cijfers te komen.

De overheid kent een belangrijke waarde toe aan jeugdorganisaties en actieve vormen van participatie, met in het bijzonder aandacht voor vrijwilligerswerk. Er zijn wel cijfers bekend op het gebied van vrijwilligers binnen het jongerenwerk. Deze zijn terug te vinden in hoofdstuk 1.3 van deze scriptie.

2.3 Wat is kunst & cultuurbeleid

Ik zal het kunst & cultuurbeleid iets minder grondig bespreken dan het jeugdbeleid. Het jeugdbeleid vormt namelijk de kern van de scriptie. Het gaat er in de vraagstelling om hoe je kunstzinnige en culturele activiteiten kunt inzetten binnen jeugd- en jongerenwerk om maatschappelijke participatie te bevorderen. Je zult hiervoor wel het kunst- & cultuurbeleid moeten belichten. Zeker in de tijd van het integraal werken en samenhang binnen de verschillende vormen van beleid kan het waardevol zijn om de mogelijkheden van samenwerking tussen beide vormen van beleid te onderzoeken.

Het algemene kunst- & cultuurbeleid richt zich zowel op aanbod als op vraag. Hiermee wil met het volgende zeggen:

- Men wil een hoge kwaliteit van het aanbod hebben.
- Men wil een grote hoeveelheid van de vraag hebben (veel mensen die in contact willen komen met kunst!).

Hier is echter al een probleem binnen het kunst- & cultuurbeleid. Het is binnen de kunstwereld moeilijk om de kunst vraaggericht neer te zetten.

Op dit moment is het cultuurbeleid voornamelijk aanbodgericht. Dit heeft te maken met de eigenheid van de kunst. De criteria die vanuit de kunst- & cultuurwereld worden gesteld aan de kunst zijn anders dan de eisen die het grote publiek hieraan stelt.

Binnen het beleid is ook aandacht voor de jongeren. Dit doet men vanuit het behoud van een toekomstig cultuurpubliek. Als je nu kunst & cultuur onder de aandacht brengt bij jongeren zal in de toekomst de interesse voor kunst & cultuur aanwezig zijn. Op deze manier wordt gewerkt aan het bestaansrecht van kunst & cultuur. Vanaf de jaren negentig is men vanuit het cultuurbeleid gestart met tal van projecten met betrekking tot jongeren.

2.4 Kunst- & cultuurbeleid en (maatschappelijke) participatie

Zoals in de vorige paragraaf al geschreven stond heeft het cultuurbeleid veel aandacht voor de jeugd. Een belangrijk onderdeel is dat de jeugd kan participeren binnen het kunst aanbod. Dit heeft er onder andere toe geleid dat er projecten zijn opgezet zoals “Cultuur en school”. De cultuur wordt echter niet gezien als middel om het welzijn en de ontwikkeling van jongeren te bevorderen, maar als doel op zich. Ook de invoering van het vak CKV in het voorgezet onderwijs is hier een voorbeeld van. Educatie vormt een onderdeel van het jeugdbeleid. Als je het zo bekijkt dan heeft het wel een samenwerking met jeugdbeleid, maar deze samenwerking heeft niet met het onderwerp maatschappelijke participatie te maken. Het gaat hier meer om de invulling binnen een lesprogramma met uiteindelijk als doel de jongeren in een vroeg stadium te betrekken bij kunst & cultuur.

Binnen kunst & cultuur kennen we ook vormen van participatie. Dit zijn meestal vormen zonder een professionele bemoeienis. Er zijn vormen van actieve participatie en vormen van passieve participatie. Een belangrijk doel van het kunst- & cultuurbeleid is het bereiken van meer mensen die willen participeren. Extra aandacht gaat hierin uit naar de jongere. De reden hiervoor ligt voor een groot deel in het feit dat men voor de toekomst het aantal kunst- & cultuurliefhebbers wil behouden. Daarom laten ze jongeren al in een vroeg stadium kennis maken met kunst & cultuur. De jeugd is het publiek van de toekomst en als je ze met behulp van participatieprojecten kan interesseren dan zullen ze in de toekomst eerder naar kunstzinnige en culturele activiteiten toe gaan. De participatie heeft dus meer tot doel om het eigen bestaansrecht te consolideren. Het verbeteren van omstandigheden van de jongeren speelt binnen dit beleid geen rol.

2.5 Integrale aanpak beleidsterreinen

Je ziet dat het cultuurbeleid wel veel aandacht heeft voor jeugd(participatie), maar dat vanuit het jeugdbeleid niet veel aandacht uitgaat naar het thema cultuur. In het jeugdbeleid wordt cultuurparticipatie echter wel gezien als vorm van maatschappelijk participatie, welke in verband wordt gebracht met het welzijn en de ontwikkeling van de jeugd. Binnen het cultuurbeleid ziet men wel jeugdparticipatie, maar hier is echter weer niet een relatie met maatschappelijke participatie.

De precieze invulling van culturele activiteiten met betrekking tot maatschappelijke jeugdparticipatie wordt echter niet door het jeugdbeleid geformuleerd. Dit zou kunnen komen door de visie dat de sectorale beleidsterreinen hieraan invulling moeten geven. Deze invulling blijkt echter niet te komen vanuit het sectorale kunst- & cultuurbeleid.

Het is opmerkelijk dat er geen link bestaat tussen het intersectorale jeugdbeleid, dat zich op jeugdparticipatie richt, en het sectorale cultuurbeleid, waarin zoveel aandacht naar de participatie van de jeugd uitgaat. Het jeugdbeleid ziet wel een rol voor cultuur binnen maatschappelijke participatie.

In het BANS staat dat de verschillende departementen gezamenlijk werken aan jeugdbeleid. Binnen dit overleg is ook het departement OCW betrokken. Het is echter zo dat de afdeling onderwijs bij BANS betrokken is en niet de afdeling cultuur. De afdeling cultuur ziet niet graag dat cultuur gebruikt wordt als middel, maar het moet een doel op zich zijn.

Deze redenering zorgt er ook voor dat het erg moeilijk is om een samenwerking aan te gaan tussen het jongerenwerk en de kunst- & cultuurrichting. Vanuit de kunst & cultuurwereld ziet men niets in het gebruiken van kunstzinnige en culturele activiteiten binnen het jongerenwerk als het enkel als middel wordt ingezet.

Binnen BANS wordt wel opgeroepen tot een betere samenwerking tussen verschillende beleidsterreinen. Ook staat beschreven in het BANS dat de voorzieningen beter zullen moeten aansluiten op de behoeften van de jeugdigen. Dit impliceert een vraaggerichte aanpak. Deze vraaggerichte aanpak staat weer op gespannen voet met het cultuurbeleid.

Hoofdstuk 3 De jongere als doelgroep

In dit hoofdstuk zal de jongere zelf besproken worden. Het zal hier gaan om de ontwikkeling van de jongeren. Waar moet je rekening mee houden in de ontwikkeling van de jongeren? Hoe zullen jongeren zich goed ontwikkelen en welke dingen kunnen een foute ontwikkeling veroorzaken? De interesses van de jongeren spelen ook een belangrijke rol. Er staat beschreven op welke manier je hier rekening mee moet houden en hoe de interessegebieden verschuiven. Er is een paragraaf gewijd aan hoe je de jongeren bereikt. Wat moet je doen om contact te krijgen met jongeren? Afsluitend gaat het over hoe je met de jongeren werkt en als je het contact gelegd hebt hoe je dan verder gaat.

3.1 Ontwikkelingsgebieden jongeren

In de rapportage jeugd staat het volgende beschreven:

Het succes en de kansen die jongeren hebben in hun latere leven hangt voor een deel af van de kansen die ze hebben in hun vrije tijd. De vrije tijd is een belangrijke plek waarin de jeugd zich ontwikkelt. In de vrije tijd komen ze met verschillende personen en activiteiten in aanraking die ervoor zorgen dat er communicatieve, creatieve en culturele competenties verworven worden. De aandacht binnen het jeugdbeleid is gericht op voorkomen van uitval, maar ook op het bevorderen van de ontwikkelingskansen. Dit in het kader van het preventieve werken en hierdoor de kansen op probleemgedrag verkleinen.

Dat betekent dat als je met de jongeren gaat werken je wel moet weten welke ontwikkeling de jongeren door maken.

In de ontwikkeling naar volwassen worden zijn er verschillende periodes te onderscheiden. In elke periode worden waardevolle leerervaringen opgedaan. De volgende informatie over identiteitsontwikkeling komt uit De ontwikkeling van het kind van Frank C. Verhulst. De adolescentie heeft betrekking op het jeugd- en jongerenwerk. De adolescentie is de hele periode tussen de kinderjaren en volwassenheid. Het gaat hier om een periode vanaf 10 jaar tot ongeveer 22 jaar.

Blz. 153 regel 26 t/m blz. 154 regel 6.

“Centraal in de adolescentie staan de volgende, vaak ingrijpende, veranderingen:

- 1. De lichamelijke veranderingen, zoals de groeispurt, rijping van de geslachtsorganen en het verschijnen van de secundaire geslachtskenmerken zoals schaamhaar.*
- 2. De cognitieve verandering; de adolescentie is de periode waarin het abstract-logische denken tot ontwikkeling komt. Deze periode werd door Piaget als de formeel-operationele periode omschreven.*
- 3. De sociale veranderingen; de adolescentie staat in het teken van het losmakingsproces van de ouders en het verwerven van een eigen identiteit. Vooral de seksuele identiteit en het aangaan van seksuele relaties staan centraal.”*

De adolescentie gaat gepaard met experimenteel gedrag. Hier kunnen verschillende rollen aangenomen worden. Er kan vaak gewisseld worden van uiterlijk, kledingstijl, vriendengroepen, overtuigingen, enz. Er is nog niets dat vast ligt en er valt veel te ontdekken voordat de verantwoordelijkheden van het volwassen zijn in zicht komen.

Het is van belang dat de jeugd voldoende ruimte krijgt om bezig te zijn met identiteitsontwikkeling. Als deze ruimte er niet is kan dit negatieve gevolgen hebben in het latere leven.

Als alles goed verloopt dan is er sprake van “identity achievement”. Uit De ontwikkeling van het kind van Frank C. Verhulst Blz 163 regel 12 t/m 15

“Individueel bij wie van zogenaamde “identity achievement” (verwerving van identiteit) gesproken kan worden staan open voor nieuwe ideeën en ervaringen die zij, vanuit de in hun

persoon verankerde innerlijke maatstaven, kunnen beoordelen en toetsen.”

Er kunnen ook problemen ontstaan bij het verwerven van de identiteit die doorspelen in hoe je in het latere leven functioneert. De 2 andere manieren van verkrijgen van identiteit zoals beschreven staat in de ontwikkeling van het kind zijn:

- Fore-closure.
- Identity-confusion.

Uit De ontwikkeling van het kind van Frank C. Verhulst Blz. 163 regel 18 t/m regel 34.

“Met fore-closure wordt bedoeld de voortijdige afsluiting van de identiteitsontwikkeling.

Hoewel er niet voldoende geëxperimenteerd kon worden met diverse rollen en keuzes, conformeren deze adolescenten zich aan de ouders of andere autoriteiten, nog voordat gebruik gemaakt kon worden van de rijkdom aan ontplooiingsmogelijkheden. Deze oplossing kan uiteindelijk creativiteit en souplesse in de weg staan en tot starheid leiden.

We spreken van identity-confusion of identiteitsverwarring wanneer adolescenten, overspoeld door de eisen die door ouders, door anderen of door henzelf in de ontwikkelingsfase gesteld worden, niet tot een gezond exploreren en experimenteren komen, doch zich terugtrekken of improductief en initiatiefloos ronddolen. Vaak is er een aanleiding die een dergelijke toestand luxeert, zoals het aangaan van een intieme relatie, het beëindigen van een opleiding, of het maken van een beroepskeuze. In ongunstige gevallen kan er tenslotte sprake zijn van een negatieve identiteit. Er worden dan keuzes gemaakt waarvan men weet dat deze de omgeving diep zal treffen.”

3.2 Wat zijn de interessegebieden van de jeugd

Voordat je met de jongere gaat werken zal je moeten aansluiten op hun belevingswereld/ interessegebieden.

De interesses van de jongeren kunnen snel veranderen. Het is niet zo dat als ze eenmaal bij een bepaalde groep horen ze daar ook bij zullen blijven. Als een jongere in aanraking komt met een andere interessante groep kan die zich van de ene op de andere dag daarbij aansluiten. Dit hangt weer samen met de ontwikkeling die de jongere doormaakt naar volwassenheid en het vormen van een eigen identiteit. Eerst kan de jongere een fanatieke sporter zijn en later zit die liever in de kroeg en is het sporten geheel verdwenen uit zijn levenspatroon. De jongere is bezig zichzelf te ontdekken en zit in een experimenteerfase.

De activiteiten die je als CMV'er organiseert zullen moeten aansluiten op de interessegebieden, of intrinsieke waarden van de jongeren. Het is steeds moeilijker om op een goede manier aan te sluiten bij deze interessegebieden van de jeugd. Je moet als CMV'er steeds zakelijker gaan werken en producten afleveren. Hierdoor wordt het steeds lastiger om een project gefinancierd te krijgen. Het op een goede manier aansluiten bij de interessegebieden van de jeugd en het zakelijker worden van het werkveld zijn in conflict met elkaar.

Je kunt van jongeren zeggen dat ze hun eigen (jongeren) cultuur hebben. Dit heeft te maken met andere interesses dan volwassenen en kinderen. Door het experimenteren van de jeugd kan deze cultuur ontstaan.

Door deze eigen cultuur zorgen zij er weer voor dat er nieuwe vormen van cultuur ontstaan. Bij deze nieuwe vormen van cultuur ontstaan ook nieuwe "populaire" kunstvormen die uitgaan van de interesses van de jeugd. Deze nieuwe vormen van kunst worden niet ontwikkeld en onderschreven door gevestigde kunstinstaties. Zij doen het meer af als vorm van vermaak en erkennen het nog niet zozeer als kunstvormen, uitzonderingen daar gelaten. Wat nu door de jongeren als kunst aangedragen wordt dat zou misschien later wel weer in andere vormen of geïntegreerd met gevestigde vormen van kunst worden teruggezien.

Op deze manier beïnvloeden de jongerenculturen toch wel de kunst van de toekomst, maar op het moment hebben zij hun eigen vormen. Je zult als beroepskracht moeten aansluiten op deze vormen van kunst, want dan kan je de groep betrekken.

3.3 Hoe bereik je de jongeren

Het bereiken van jongeren blijft een moeilijke opgave. De maatschappij bestaat steeds meer uit individuen die niet bij vaste groepen in te delen zijn. Ieder heeft verschillende interessegebieden en zoekt de daarbij behorende groepen op. Men heeft dus verschillende netwerken waarin men verkeert. Dit geldt ook voor jongeren. Ze hebben verschillende groepen om zich heen waarvan ze deel uit maken. Waar je vroeger de vaste vrienden groep had waar je alles mee deed heb je nu wisselende groepen waarmee je verschillende activiteiten onderneemt bijvoorbeeld sporten, uitgaan, muziek maken, enz. Dit zorgt er in het werken voor dat het moeilijk is om een groep jongeren te bereiken. Je zult meer rekening moeten houden met de individualiteit van de jongeren.

Er is dus geen vaste plek waar je de jongeren kunt bereiken.

Het werk dat de CMV'er uitvoert met de jongeren gebeurt vaak in hun vrije tijd. Om de jongeren te bereiken gaat de CMV'er actief naar hen op zoek.

Je vindt de doelgroep op momenten dat ze vrij zijn van hun reguliere bezigheden en zich in hun vrije tijd bevinden. Dit betekent dat je werktijden als CMV'er vrij variabel zijn en dit vergt een grote mate van flexibiliteit van je als beroepskracht. Het contact leggen met nieuwe groepen die nog niet naar het reguliere aanbod komen van het jeugd- en jongerenwerk gebeurt door de ambulante jongerenwerker. Dit betekent dat deze werker letterlijk en figuurlijk de straat op gaat. Hier wordt een praatje met de jeugd gemaakt en daarna zal de werker, waar nodig, vaker contact onderhouden met de groep. Als er voldoende contact is geweest dan kan gestart worden met de jeugd betrekken bij participatieprojecten. Dit participeren van de jeugd gebeurt op vrijwillige basis.

3.4 Hoe werk je met jongeren

Voordat je met de jongeren gaat werken zul je moeten aansluiten op hun belevingswereld. Wat houdt de jeugd bezig? Met welke thema's voelen ze zich betrokken? Welke problemen binnen de maatschappij spreken hun aan en over welke maken ze zich zorgen?

Zoals al eerder beschreven staat in de scriptie, m.b.t. het onderzoek van Wittebrood, denken jongeren wel degelijk na over maatschappelijke thema's. Je zult moeten aansluiten op de thema's die voor hen van belang zijn op dat moment.

Als je aan het werk gaat met een groep jongeren is het van belang dat er snel tot actie wordt overgegaan. De jongere wil niet eerst veel overleggen zonder concreet resultaat. Als het te lang duurt voordat een project van start gaat dan zal een deel van de jongeren al afgehaakt zijn. Je zult als CMV'er ervoor moeten zorgen dat alle voorwaarden in orde zijn om een (participatie) project te starten.

Het percentage jeugdparticipatie is opvallend laag. Nu is de vraag of dit is vanwege desinteresse of omdat er niet goed genoeg wordt aangesloten bij hun belevingswereld. De participatieprojecten die opgezet worden ontstaan namelijk vaak vanuit overheden of andere instanties waarin volwassenen en beleidsmakers een grote rol spelen.

Werken we wel op een goede manier met de jongere? Misschien vindt er te weinig overleg plaats met de doelgroep de jongeren zelf. Worden er wel genoeg kansen geboden aan de jongeren om maatschappelijke participatie projecten op te zetten vanuit hun intrinsieke interesse. Ik denk dat dit nog te weinig gebeurt. Vaak lopen jongeren tegen allerlei regels op waaraan ze moeten voldoen als ze zelf iets willen organiseren. Als ze een idee hebben duurt

het veel te lang voordat hier iets mee gedaan kan worden. Het kan dan zo zijn dat de motivatie om van start te gaan dan snel verdwenen is.

Als je als gemeente niet flexibel bent dan krijg je jeugdparticipatie moeilijk van de grond. Met jongeren moet je gewoon concreet aan de slag gaan zonder al te veel overleg.

De CMV'er is binnen de participatieprojecten de persoon die zich bezig houdt met agogische ondersteuning. Hij moet ervoor zorgen dat de vrijwilligers op een goede manier hun werk kunnen uitvoeren. Daarvoor ondersteunt hij bij het opzetten van een structuur en houdt de groepsprocessen in de gaten. Hij laat zoveel mogelijk door de groep zelf doen en springt in bij problemen. In het kort kun je zeggen dat de CMV'er zich bezig houdt met het versterken van de competenties, vaardigheden, kennis en houding van de vrijwilligers.

Hoofdstuk 4 Voorbeelden projecten

Ik zal in dit hoofdstuk twee jeugdparticipatie projecten beschrijven die zich bezig houden met kunstzinnige en culturele activiteiten als middel. Ik zal de projecten bespreken aan de hand van een aantal vaste onderwerpen te weten:

- Algemene omschrijving organisatie.
- Hoe wordt de doelgroep bereikt en hoe gaat de participatie in zijn werk.
- Samenwerking met andere instellingen/organisaties.
- Hoe sluit het project aan op het overheidsbeleid en welke verschillen zijn er.

4.1 graffiti groep

Algemene omschrijving

Binnen de gemeente Lisse had men last van jongeren die graffiti zetten op allerlei plekken. Het kostte de gemeente veel geld om de graffiti te verwijderen.

Er zijn in 1999 vanuit het jongerenwerk contacten gelegd met de graffiti spuiters. Vanuit dit contact is de graffiti groep ontstaan. In eerste instantie is men bezig geweest het vertrouwen te winnen van de groep, want de graffiti's die zij illegaal zetten is een strafbaar feit. Het jongerenwerk heeft de groep in kaart gebracht en onderhoud goede contacten met sleutelfiguren.

Naast deze vaste groep jongeren is er nog een grote groep die een korte periode bezig is met het zetten van graffiti. Dit is vaak experimenteel gedrag dat zich niet verder doorzet. Deze jongeren zetten maar een enkele keer een graffiti, maar het bezorgt wel overlast.

Hoe wordt de doelgroep bereikt en hoe gaat de participatie in zijn werk

Binnen dit project is men bezig met het voorkomen en tegengaan van vandalisme. Dit heeft men niet aangepakt door bestraffend of belerend op te treden tegen de jeugd, maar door de jeugd positief te benaderen en ze een actieve rol te geven. Het project sluit perfect aan bij de wensen en behoeften van de jeugd. Hieronder staat beschreven op welke manier men te werk gaat.

De groep wordt begeleid door de beheerder, tevens jongerenwerker, van een open jongeren centrum. De groep functioneert echter zo zelfstandig mogelijk. Er vindt regelmatig overleg plaats met een aantal sleutelfiguren van de groep om te kijken waar ondersteuning nodig is. Het organiseren van het zetten van de legale graffiti en aanspreken van jeugd die illegaal graffiti zet gebeurt door de jongerengroep zelf.

Het jongerenwerk is bij de start van het project met het idee gekomen om met de gemeente in overleg te gaan of er niet een aantal legale graffiti plaatsen zouden kunnen komen. Er zijn een aantal regels afgesproken:

- 1 Er worden een aantal plaatsen aangewezen als spuitplekken, maar hier moeten wel geschikte tekeningen op komen te staan.
- 2 De spuitplekken worden eenmaal per jaar beschikbaar gesteld om een tekening op te zetten.
- 3 De graffiti jongeren moeten allen een kans krijgen om een tekening te maken mits het ontwerp goedgekeurd is.
- 4 De graffiti jongeren hebben de verantwoordelijkheid dat er in de rest van de gemeente niet meer illegaal wordt gespoten. Ze moeten elkaar hier op aanspreken en als de graffiti door anderen aangebracht wordt dan moeten ze dit doorgeven (aan de jongerenwerker).

Het project is van start gegaan en loopt nu al 4 jaar en is erg succesvol. De graffiti's sieren bruggen, viaducten en papierbakken in de gemeente op. Hierdoor wordt voorkomen dat er illegaal gespoten wordt. Het is namelijk een ongeschreven regel dat je niet door de tekening

van een ander heen gaat.

Elk jaar worden de plekken van nieuwe graffiti voorzien. Elke jongere kan dan een stuk spuiten. De inschrijvingen gaan via de graffiti groep. Zij weten namelijk wie er illegaal heeft gespoten en ze kunnen dan de deelnemer weigeren omdat die zich niet aan de regels heeft gehouden.

In hoofdstuk 1 staan 2 indelingen die participatieniveau aangeven. Binnen het graffiti project hebben de jongeren een vrij zelfstandige rol. Het is echter geen initiatief geweest van de jongeren zelf. Het initiatief is ontstaan vanuit het jongerenwerk, maar de jongeren hebben wel zelf veel beslissingsbevoegdheid en dragen bij aan de ontwikkeling van het project. In paragraaf 1.2 staat de indeling van Roger A. Hart beschreven. De jongeren bevinden zich hier op stap 6 van de ladder. Het initiatief ligt bij de volwassenen, maar de jongeren beslissen mee.

Samenwerking met andere instellingen/organisaties

Er zijn niet zo veel samenwerkingsverbanden vanuit de graffiti groep. De groep onderhoudt contacten met het jongerenwerk en de gemeente Lisse. Daarnaast hebben ze veel informeel contact met allerlei jongeren in de gemeente die zich ook bezig houden met graffiti. Tijdens deze contacten spreken ze de jongeren aan op hun gedrag als ze illegaal in de gemeente hebben gespoten. Dit werkt beter dan dat de politie achter de jongeren aan gaat. Als ze door mensen uit de “eigen” groep aangesproken worden nemen ze een waarschuwing eerder aan.

Hoe sluit het project aan op het overheidsbeleid en welke verschillen zijn er.

Het beleid geeft aan dat door preventief te werken de jongeren minder probleemgedrag gaan vertonen. Echter een belangrijk onderdeel voor de ontwikkeling van de jongere is experimenteergedrag/risicogedrag. In paragraaf 3.1 van deze scriptie staat beschreven wat de gevolgen kunnen zijn van problemen binnen de ontwikkeling. De jongere is tijdens zijn ontwikkeling bezig met het verbeteren van houding, kennis en vaardigheden. In 3.1 staat beschreven dat experimenteergedrag een belangrijke voorwaarde is voor de ontwikkeling het de jongere. De jongere moet dan ook de kans krijgen om te experimenteren.

Een voorbeeld van dit experimenteer gedrag is het zetten van tacs of pieces (tekeningen) met graffiti. Hierbij zet je overal op publieke plaatsen illegaal een graffiti. Je kunt deze groepen op meerdere manieren aanpakken, je kunt ze straffen, maar je kunt ook de dialoog met ze aangaan. Je kunt het risicogedrag ombuigen naar maatschappelijke participatie. Dit is wat met dit project gedaan is. Het is iets dat vanuit het jongerenwerk geïnitieerd wordt, dus vanuit jeugdbeleid. Het is echter wel een kunstvorm die vanuit een jongerengroep is ontstaan. Het sectorale kunst- & cultuurbeleid speelt binnen dit project echter geen rol.

4.2 werkgroep kunst

Algemene omschrijving organisatie

Binnen de gemeente Lisse kent men een O.J.C. (open jongeren centrum). Dit centrum is bedoeld voor de jeugd van 16 t/m 26 jaar. Het centrum heeft als officiële doelstelling, uit H. van den brug Organisatiestructuur Stichting Open Jongerencentrum Magnifiosi, blz 1 regel 3 t/m 6 *“dat de stichting zich ten doel stelt jongeren in de gemeente Lisse en de omgeving die zich daarbij betrokken voelt gelegenheid te geven tot activiteiten in het creatieve, culturele en recreatieve vlak en zich beijvert één en ander in een evenwichtige verhouding samen te voegen.”*

Binnen dit centrum zijn een aantal mensen begin 2003 van start gegaan met het opzetten van een werkgroep die tot doel heeft meer kunstzinnige en culturele activiteiten te organiseren binnen de gemeente Lisse. Van groot belang is dat niet de bestuursleden (de initiatoren van de werkgroep) de activiteiten neerzetten, maar dat dit gebeurt door jongeren zelf. Participatie van

de jeugd is dus een belangrijke voorwaarde voor de activiteiten.

Hoe wordt de doelgroep bereikt en hoe gaat de participatie in zijn werk.

Op dit moment zijn de activiteiten die plaats vinden nog georganiseerd door de bestuursleden, maar er is al gestart met opzetten van activiteiten door jongeren zelf. Het bestuur heeft alvast activiteiten georganiseerd om bekendheid te krijgen onder de jongeren. De organisatoren zijn eind 20 en hebben nog wel een binding met de doelgroep dus dat kan als voordeel gezien worden, maar het doel is om jongeren van 16 tot maximaal 26 jaar activiteiten te laten organiseren.

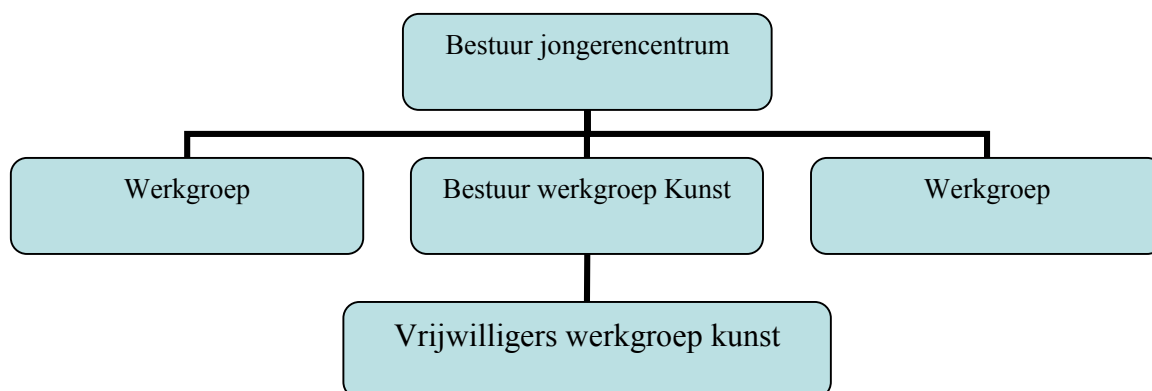
Het doel van de werkgroep is om jongeren zelf nieuwe projecten op te laten zetten. Dit kan alleen, of met een aantal andere jongeren gedaan worden. Hierbij leren de jongeren organisatorische vaardigheden waar ze later weer profijt van kunnen hebben op hun school of in hun werk. De jongeren kunnen als ze een project willen opzetten een plan indienen bij het bestuur van de werkgroep. Het bestuur kijkt dan of het project binnen de doelstellingen valt. Als dit zo is dan mag de jongere of groep jongeren van start gaan met de organisatie van hun activiteit.

Op dit moment is gestart met het opzetten van een website voor en door jongeren over verschillende activiteiten die hun bezig houden. Deze activiteiten moeten wel gericht zijn op kunst & cultuur. De jeugd schrijft zelf recensies, ondersteund door een vertaler engels die veel verstand heeft van het schrijven van teksten.

Binnen het centrum is sinds enkele jaren een kleine groep jongeren gestart met een eigen theatergroep. Dit kwam nooit echt goed van de grond. Sinds het begin van de werkgroep Kunst is men gestart met het goed op poten zetten van de groep. De groep heeft een vaste begeleider vanuit de werkgroep Kunst die veel ervaring heeft met jongerentheater. Hij geeft de groep les, maar ze geven zelf aan wat ze willen leren en hoe ze dit willen doen. De begeleider geeft enkel handvatten om goed te kunnen werken.

Ook is de werkgroep bezig met het opzetten van het onderdeel workshops. In eerste instantie zijn er professionele workshopbegeleiders ingehuurd om de werkgroep Kunst bekendheid te geven. Op dit moment geeft de groep ook jongeren de kans hun kennis over te dragen. Vanaf volgend seizoen wil men een aantal workshops organiseren die door vrijwilligers/jongeren zijn opgezet. Hiervoor worden nu contacten gelegd met jongeren die ervaring hebben met kunstzinnige en culturele activiteiten.

Ook dit project kunnen we uitzetten op de participatieladder van Roger A. Hart. Het project is opgestart door een groep oudere jongeren van in de twintig.
De hiërarchie ziet er als volgt uit:

Binnen dit project zijn er 2 vormen van participatie te onderscheiden. De bestuursleden van de werkgroep Kunst hebben een ander participatieniveau dan de vrijwilligers van de werkgroep Kunst. De bestuursleden hebben een dubbelrol binnen het project. Aan de ene kant behoren ze zelf nog tot de jongerengroep. Ze zijn met hun initiatief naar het bestuur van het jongerencentrum gegaan. Aan de andere kant zijn ze een groep volwassenen die bezig zijn met het scheppen van randvoorwaarden voor vrijwilligers van de werkgroep Kunst. Ik zal beide kanten bespreken aan de hand van de participatieladder van Roger A. Hart die in paragraaf 1.2 beschreven staat.

- Als we deze jongerengroep van in de twintig jaar zien als de initiatiefgroep waarbij ze als jongeren het initiatief hebben genomen staan ze op stap 8 in de ladder van Hart. Deze jongeren hebben dan de kunstgroep opgezet en hebben de groep, in samenspraak met het bestuur van het jongerencentrum, een plaats gegeven binnen de organisatie.
- We kunnen de initiatiefnemers van de werkgroep Kunst ook zien als volwassenen. Dan betekent het dat de jongeren die als vrijwilliger actief zijn binnen de groep zich bevinden op stap 6. Ze nemen samen met de bestuursleden beslissingen en denken mee over te organiseren activiteiten.

Samenwerking met andere instellingen/organisaties

De werkgroep is erg extern gericht. Er wordt vanuit gegaan dat je een goed op andere instellingen afgestemd aanbod moet neerzetten. Hiervoor is een goede samenwerking van belang.

De werkgroep is sinds begin 2004 betrokken bij het opzetten van een cultureel platform in de regio Duin & Bollen, een gebied waar circa 10 gemeentes onder vallen. Het doel is om allerlei instellingen die zich met kunstzinnige en culturele activiteiten bezig houden bij elkaar te brengen. Het gaat er uiteindelijk om dat er een aanbod gedaan kan worden wat op voornamelijk scholen uitgezet kan worden.

Hoe sluit het project aan op het overheidsbeleid en welke verschillen zijn er.

De gehele werkgroep draait op de inzet van vrijwilligers. Zoals in paragraaf 2.2 beschreven staat wil het beleid in de toekomst meer financiële middelen beschikbaar stellen aan vrijwilligersprojecten. Dit project bestaat enkel uit vrijwilligers. Het doel is om vrijwilligers te werven tussen de 16 en 26 jaar. Dit onderdeel van het beleid is voor deze groep erg positief.

Het verschil zit hem erin dat deze werkgroep wel probeert de samenwerking aan te gaan met diverse kunst- & cultuurinstellingen. De instellingen waarmee dit gedaan wordt staan ook wel open voor samenwerking met jongerenwerk. Dit vanuit de gedachte om samen te komen tot een beter op elkaar aansluitende aanpak.

4.3 projecten vergeleken

Beide projecten houden zich bezig met participatie van de jongeren. Er is echter een verschil tussen beide vormen. Het graffiti project is voornamelijk aanwezig in de leefomgeving van de mensen en het werkgroep kunst project vindt voornamelijk plaats in het jongerencentrum. Toch vallen beide vormen binnen de vraagstelling van de scriptie. Het project graffiti kan echter meer integraal worden ingezet bij de aanpak van vandalisme in een wijk terwijl dat niet het geval is bij het werkgroep kunst project.

De jongeren leren in beide projecten belangrijke vaardigheden waar ze later profijt van hebben.

Het project graffiti gaat meer uit van preventieve werking van participatie. De werkgroep Kunst gaat uit van het recht dat jongeren hebben om deel te nemen aan de maatschappij.

Hoofdstuk 5 De CMV'er in relatie met de doelgroep en beleid

De vraagstelling luidt als volgt:

Hoe kan ik als CMV'er kunstzinnige en culturele activiteiten gebruiken binnen het jeugd- en jongerenwerk om hun maatschappelijke participatie te bevorderen?

In de vraagstelling wordt gevraagd **hoe** je kunstzinnige en culturele activiteiten kunt inzetten. In eerste instantie denk je dan aan de concrete uitvoering hiervan.

De CMV'er is echter op verschillende niveau's van het werkveld actief. Dit heeft als voordeel dat hij van alle facetten van het werk kennis heeft en daardoor beleid en uitvoering goed op elkaar kan afstemmen. De CMV'er weet wat er gaande is op de werkvloer en wat de wensen en behoeften zijn van de doelgroep. Hierdoor kan (instellings) beleid volgens een bottom-up benadering ontstaan. De CMV'er kan in de organisatie zelf met de doelgroep werken of dit kan worden uitgevoerd door sociaal culturele werkers. Wel vind ik het van belang dat de CMV'er binding blijft houden met de doelgroep. Als hij dit uit het oog verliest dan zal die naar mijn mening niet meer goed in staat zijn om passend beleid te maken.

In alert en ondernemend, het opleidingsprofiel van de opleiding CMV, worden de volgende 3 kerncompetenties genoemd waar de CMV'er mee bezig is:

- 1) Agogische dienstverlening.
- 2) Bedrijfsvoering.
- 3) Beroepsontwikkeling.

Zoals je hier ziet is het uitvoerende (het agogische) werk een onderdeel van het pakket werkzaamheden van de CMV'er. Het **hoe** in de centrale vraagstelling impliceert dus ook dat de CMV'er bezig is met de vorming van zijn beroepsontwikkeling en met het beleidsmatige vlak van zijn werkgebied.

De eerste paragraaf zal gaan over de agogische kant van het werk. Het gaat dan om de 3 daarbij behorende kerncompetenties te weten:

- Oriënteren en contact leggen.
- Programmeren en organiseren.
- Begeleiden en leiding geven.

In de volgende paragraaf zal het instelling beleid en het overheidsbeleid besproken worden met de rol die de CMV'er daarin heeft of kan hebben.

5.1 De rol van de CMV'er in relatie tot de doelgroep.

De subparagrafen van 5.1 zullen gaan over het agogische segment van het werk van de CMV'er. De volgende onderdelen zullen besproken worden:

- Oriënteren en contacten leggen.
- programmeren en organiseren.
- begeleiden en leiding geven.

5.1.1 Oriënteren en contacten leggen

Het belangrijkste om te kunnen starten met een groep is het contact leggen. Voordat de werkelijke kennismaking plaats vindt ga je eerst de gegevens over de groep inventariseren. In paragraaf 1.4 van deze scriptie staat beschreven hoe je te werk gaat bij een nieuwe groep. Je gaat een doelgroepanalyse maken. Na deze analyse zal het eerste contact gelegd worden.

Als jongerenwerker richt jij je niet enkel op overlast gevende jeugd maar je legt contact met allerlei jongeren. Dit doe je omdat je op deze manier preventief aan het werk kan gaan. Maatschappelijke participatie is een vorm van preventief werken. Het leggen van contacten met jongeren kan gebeuren via jongeren waar je al wel contact mee onderhoud. Zo kom je

met nieuwe jongeren in contact. Je maakt gebruik van het netwerk van de jongeren. Als je jongeren gebruikt om nieuwe contacten te leggen dan zal je sneller geaccepteerd worden omdat je via iemand van hun “eigen groep” naar hun toe komt. Je kunt als accommodatiegebonden werken ook gebruik maken van de ambulante jongerenwerker die vaak “op de straat” aanwezig is om contacten te leggen.

Omdat je accommodatiegebonden werkt ben je op een vaste plek aanwezig. Je nodigt de jongeren dan uit om naar je werkplek te komen om eens kennis te maken. Tijdens deze kennismaking stel jij je neutraal op. Bij de kennismaking probeer je achter de interesse van de groep te komen. Je wilt weten waar ze enthousiast over zijn en welke problemen er eventueel binnen de groep zijn. Je probeert zoveel mogelijk te weten te komen over de jongeren zelf. Ook al heb jij je van tevoren goed georiënteerd, dan weet je nog niet of deze oriëntatie helemaal objectief is. Misschien hebben mensen wel een negatief beeld over de jongeren. Ze kunnen dan proberen de groep een negatief imago te geven bij jou als CMV’er. Je zult regelmatig contact moeten onderhouden met de groep en je interesse zal oprecht moeten zijn. Als dit niet zo is dan zal de groep je ook niet voldoende accepteren. Je moet zorgen dat de groep je aardig vindt en je zult het vertrouwen van ze moeten winnen. Je kunt pas goed met de groep werken als aan deze voorwaarden is voldaan. De groep moet namelijk helemaal niets en je bezit geen macht ten opzichte van de groep. De jongeren onderhouden contact op basis van vrijwilligheid.

We gaan er in deze scriptie vanuit dat de interesse van de jongeren ligt bij kunst & cultuur.

5.1.2 Programmeren en organiseren

Nu de groep een beetje bekend is met een centrum en de werkwijze kan je als jongerenwerker de jongeren stimuleren om te participeren. Dit doe je door in te spelen op hun interesses en eventuele ideeën die vanuit de groep komen serieus te nemen.

Je kunt lang niet met elk idee aan de slag gaan. Dit heeft te maken met ontwikkelingen binnen het werkveld, bijvoorbeeld het vraaggericht werken. Vroeger kon je als CMV’er vraaggericht werken en aansluiten bij de wensen en behoeften van de doelgroep. Dit vraaggericht werken is in de loop van de jaren wat minder geworden en gaat misschien nog minder worden. Er wordt wel veel gesproken over vraaggericht werken, maar het lijkt meer op vraaggestuurde werken. Dit heeft onder andere te maken met de verzakelijking van het werkveld en de daaraan gekoppelde verantwoording (accountability).

Door dit vraaggestuurde werken zal je niet meer helemaal kunnen inspelen op wat de jongere zelf wil. Het is al moeilijk om jongeren te laten participeren en als je op deze vraaggestuurde manier zal moeten werken zal het nog moeilijker worden, omdat het gevaar op afhaken groot is.

Als het idee uitgevoerd mag worden vanuit zowel instelling- als overheidsbeleid dan pas kan je samen met de jongeren aan de slag gaan met kunstzinnige activiteiten. Dit kan op 2 manieren:

- Activiteit vindt plaats binnen het centrum.
- Activiteit vindt plaats buiten het centrum.

Voor beide manieren zijn zowel voor als nadelen te noemen. Je kunt zeggen dat je de maatschappelijke participatie alleen vergroot als je de activiteiten buiten het centrum laat plaats vinden, maar daar ben ik het niet mee eens. Maatschappelijk participatie gaat om het proces en niet om de plek waar het uiteindelijke product “gepresenteerd” zal worden. Ik denk wel dat het bij voorkeur projecten moeten zijn binnen de buurt of wijk, want dan breng je mensen met elkaar in contact die anders niet met elkaar in contact komen. Belangrijk is wel dat de buurt ook positief moet staan ten opzichte van het participatieproject. Je kunt echter ook een activiteit in het centrum plaats laten vinden. Participatie kan ook plaats vinden tijdens

activiteiten voor de eigen leeftijdsgroep.

Tijdens je oriëntatie en contact fase ben je bezig geweest met het peilen van de interesses behoeften van de jeugd. Ook weet je hoe gemotiveerd ze zijn en of ze tijd beschikbaar hebben om deel te nemen aan een project. Je gaat de jongeren in deze fase enthousiast maken om deel te nemen in een project dat aansluit op hun interesses. Er zullen op dit moment altijd wel jongeren afhaken, maar je houdt uiteindelijk een groep over die wel mee wil doen. Nu je deze groep zover heb om deel te nemen aan een “project” zul je moeten formuleren wat je precies gaat doen. Het is jammer dat je niet kan aansluiten bij alle wensen van elke individuele jongere. Dat zou onwerkbaar worden. Je zult moeten uitgaan van het algemene belang. Het is ook niet zo dat een meerderheid bepaalt wat er gaat gebeuren. Het is de bedoeling dat je een zo goed mogelijk project opzet. Hier zul je de jongeren zelf over moeten laten nadenken. Op dit moment is er ook nog steeds een grote kans dat jongeren afhaken. Als het te lang duurt voordat je van start kunt gaan met het project zullen ze misschien niet meer gemotiveerd zijn. Jongeren hebben een erg zappende leefstijl en als je te traag van start gaat dan hebben ze misschien wel iets anders leuks gevonden om te doen. Let er wel op dat het project voldoende aansluit bij hun interesses en dat het project niet aan hen opgelegd wordt. Je moet de jeugd de mogelijkheid bieden om zelf dingen te ontdekken.

Je moet zorgen dat je flexibel bent in het opzetten van het participatieproject. Het moet aangepast kunnen worden aan de doelgroep die enthousiast is. Als op het moment dat er een groep jongeren enthousiast is nog beslist moet worden of het project wel door mag gaan dan duurt het te lang en zal een groot deel van de jongeren afgehaakt zijn.

Als het project opgezet is samen met de jongeren kun je aan de slag met de organisatie hiervan. Omdat je als CMV'er niet alle kunstvormen beheerst zul je hiervoor mensen moeten inschakelen die dit wel kunnen. De vraag is of dit mensen zijn uit de kunstwereld of uit de jongerengroepen. Ik denk dat het slim is om binnen een project zowel mensen vanuit de kunstwereld als vanuit jongeren groepen zelf te betrekken. Vanuit de jongeren omdat die weten wat er leeft en je kunt dan snel kan aansluiten bij wat de jongeren willen. Hierdoor kunnen de jongeren sneller zelfstandig participeren. Ook is de samenwerking met mensen uit de kunst wereld handig. Zij bezitten namelijk de expertise die je nodig hebt.

5.1.3 begeleiden en leiding geven

Er zit echter naar mijn mening een groot verschil tussen leiding en begeleiding geven. Bij leiding geven impliceer je dat jij al beroepskracht bepaalt wat er door de groep gedaan en uitgevoerd moet worden. Als je leiding geeft dan sta je op dat moment boven een groep. Jij bent dan degene die beslissingen neemt. Deze manier van leiding geven wil je niet doen bij elke doelgroep binnen het CMV werkveld. Je wilt de groep tijdens participatieprojecten zoveel mogelijk dingen zelf laten doen. Daarom kies je ervoor om, als je jongeren meer maatschappelijk wil laten participeren met behulp van kunstzinnige en culturele activiteiten, de vorm begeleiden te hanteren binnen het werk. Tijdens begeleiding geven bevind jij je gelijkwaardig aan de groep. Je laat de groep zichzelf organiseren en geeft enkele tips over de manier waarop ze beter kunnen functioneren.

In het begin van het project zal je wat meer de vorm leiding geven kiezen om een vlotte start te maken. Ook heb je dan de tijd om de groep te leren samenwerken. Je kunt dan zien wie welke rol op zich kan nemen of misschien al van nature neemt. De groep heeft dan de mogelijkheid vorm en kracht te krijgen. Als dit het geval is dan kunnen er taken verdeeld worden waarbij steeds meer verantwoordelijkheden bij de groep komen te liggen in plaats van bij de jongerenwerker.

Tijdens deze zelforganisatie van de groep zullen er af en toe dingen fout lopen, er kan ruzie ontstaan, de individuen kunnen het niet met elkaar eens worden, enzovoorts. Ik vind het niet erg als er eens iets mis gaat doordat je de groep zelf dingen laat ontdekken. Je mag best eens iets minder begeleiding geven dan normaal zodat ze door het maken van fouten een nieuwe leerervaring opdoen. Als je de groep steeds maar bij de hand houdt zullen ze nooit wat leren.

Je zult de groep zelfsturend moeten maken, zodat ze zonder je hulp alle voorkomende taken kunnen uitvoeren. Vanaf het begin dat je met de groep werkt ben je al bezig met het zelfsturend maken. Eerst zorg je dat je een sterke groep hebt en daarna worden taken en verantwoordelijkheden verdeeld. Je laat de groep steeds meer dingen zelf uitvoeren, maar waar nodig help je mee. Dit kan je doen door zelf een taak uit te voeren, maar bij voorkeur door advies te geven hoe ze de taak kunnen uitvoeren. Als jij dit voor hen uitvoert zullen ze hier minder van leren. Je zorgt er voor dat er in de groep geen posities zijn die maar door één persoon beheerst worden. Als deze persoon zou stoppen is er niemand die de taak door kan zetten en zal de hele groep in de problemen komen.

Dit zelfsturend maken van een groep moet omdat je maar een bepaalde periode gefinancierd krijgt. Daarna zullen ze als vrijwilligersgroep verder moeten gaan.

Het gevaar zit hem er echter in dat je als CMV'er eerder zal gaan kiezen voor groepen die makkelijker zelfsturend te maken zijn, want anders behaal jij de van tevoren bepaalde resultaten niet meer. Het nadeel is dat je dus niet meer werkt met de jongeren die zich echt in de marge van de samenleving bevinden. Dit zijn nou juist de groepen waar aandacht voor moet zijn. Je moet ook groepen jongeren betrekken uit preventief oogpunt, maar dit zal niet ten koste moeten gaan van de jongeren die aan de rand van de maatschappij leven. Ik denk dat het voor hen juist belangrijk is om bij dit soort projecten betrokken te raken zodat ze voldoende vaardigheden, houding en kennis krijgen om op een goede manier binnen de maatschappij te kunnen participeren. Als je deze jongeren niet meer bereikt zullen ze nog meer buiten de maatschappij komen te staan. Hierdoor zijn ze op een later moment in hun leven moeilijker te bereiken. Op de langere termijn zul je dan meer overlast gaan ervaren omdat je niet op tijd hebt ingegrepen.

5.2 De rol van de CMV'er in de instelling en het beleid.

Binnen deze paragraaf zal ik ingaan op de rol van de CMV'er op gebied van bedrijfsvoering en beroepsontwikkeling zoals in alert en ondernemend beschreven staat. Dit is naar mijn mening een groot gebied. Als CMV'er werk je zowel met de doelgroep, als aan het daaraan gekoppelde beleid. Er zijn echter ook mensen die vinden dat er een scheiding moet komen tussen uitvoerend werk en beleid. Ze willen dan een groep mensen die met de doelgroep werkt met daarboven een groep die zich enkel met het beleid en de beroepsontwikkeling bezig houdt. Hier ben ik geen voorstander van omdat ik vind dat je moet weten wat er onder, in dit geval, de jongeren speelt en leeft. Als je op afstand beleid maakt dan is het moeilijker om als CMV'er in te spelen op de wensen en behoeften van de doelgroep. Dit is zeker bij jongeren het geval omdat de jongerencultuur aan veel verandering onderhevig is. Ik ben dus van mening dat de CMV'er zich bezig moet houden met alle 3 de segmenten.

Na deze korte introductie wil ik aan de hand van een aantal onderwerpen de volgende 2 kernen bespreken:

- 1) De CMV'er en het instellingsbeleid.
- 2) De CMV'er en het overheidsbeleid.

5.2.1 De CMV'er en het instellingsbeleid

Hierbij gaat het om de rol die de CMV'er inneemt in de instelling. Hoe kan de CMV'er een rol spelen in de manier waarop de instelling het werk vorm geeft. Op welke manier zorgt de CMV'er ervoor dat zijn kunstzinnige en culturele jongerenparticipatie projecten een plek krijgen in het werk van de instelling. Binnen deze paragraaf worden de volgende onderwerpen besproken:

- Welke invloed heb je op de werkwijze van de instelling.
- Hoe organiseer je dit soort projecten binnen de instelling.

Welke invloed heb je op de werkwijze van de instelling

Als CMV'er sta je dicht bij je doelgroep, maar ook dicht bij het management/leiding van de instelling. Je kunt op beide gebieden werken. Dit is een voordeel want hierdoor kun je signalen die je binnen krijgt van de doelgroep meenemen naar management niveau. Het beleid en werkwijze van de instelling kan dan eventueel aangepast worden op de wensen en behoeften van de klant/doelgroep. Als dit het geval is dan is er sprake van een bottom-up benadering. Het voordeel hiervan is dat projecten en activiteiten die de organisatie opzet draagvlak hebben bij de doelgroep. Het is dan ook makkelijker om de doelgroep te betrekken bij de activiteit, omdat deze vanuit hun interessegebieden naar voren is gekomen. Als er projecten opgezet worden vanuit het management dan is het gevaar dat deze niet aansluiten op de doelgroep, in dit geval de jongeren. Ze zullen dan niet deel nemen aan het project want het is van bovenaf opgelegd en ze kunnen niet doen wat ze eigenlijk willen.

Het kan af en toe zo zijn dat het beleid niet aansluit op de projecten die je wilt opzetten. Je zult moeten zorgen dat het beleid van je instelling opgerekt wordt zodat jou projecten hier ook onder kunnen vallen. Hiervoor zul je goed moeten overleggen en de organisatie het belang in laten zien van jou project. Misschien dat kunst en cultuur activiteiten nog niet zijn opgenomen in het beleid van de instelling. Je zult dan duidelijk moeten maken dat dit één van de middelen is om jongerenparticipatie projecten op te zetten. Elke jongere heeft namelijk weer een ander interessegebied. Op deze manier verbreed je het contact met de jongeren omdat je een nieuwe groep jongeren binnen haalt waar je voorheen geen contact mee had.

Hoe organiseer je dit soort projecten binnen de instelling

De kunstzinnige en culturele projecten zijn misschien wel nieuw in de instelling. Er zal dus geen werkwijze zijn die je kunt gebruiken tijdens je project. Je zult dit allemaal zelf op moeten zetten. Je zult moeten zorgen voor voldoende draagkracht in de organisatie. Als je dit niet heb dan zal je project waarschijnlijk niet eens kunnen starten. De instelling zal het nut moeten zien van dergelijke projecten. Het kost namelijk redelijk veel energie om op te starten en in de tijd van verzakelijking is je tijd kostbaar voor de organisatie. Ze hebben liever dat je veel jongerencontacten heb want daar kunnen ze goed mee scoren bij subsidieverstrekker/opdrachtgever.

Jij zult de organisatie moeten overtuigen van het nut van dit soort projecten. Het kost wel veel tijd, maar het effect is groter dan alleen kwantitatieve jongerencontacten. In deze participatieprojecten profiteren meerdere groepen van het werken met één doelgroep. Je kunt het participatieproject inzetten om leefbaarheid in een wijk te verbeteren. Hier hebben niet alleen de jongeren profijt van, maar de hele wijk profiteert mee van de verbeteringen. Dit kan de instelling weer meenemen in de verantwoording van de werkzaamheden. Als je de instelling dit kan laten inzien dan zullen ze je misschien in staat stellen om van start te gaan met een dergelijk participatieproject.

5.2.2 De CMV'er en het overheidsbeleid

Binnen deze paragraaf worden de volgende onderwerpen besproken:

- **Beleidsterreinen.**
- **Gezamenlijk beleid maken en de rol van de CMV'er.**
- **Samenwerkingsverbanden en integraal werken.**
- **Verantwoording werkzaamheden.**

Beleidsterreinen

Binnen zowel jeugdbeleid als kunst- & cultuurbeleid wordt er gesproken over jeugdparticipatie. Ze doen dit echter beide met een ander doel. Bij het jeugdbeleid gaat het om voorkomen van problemen en bij kunst- & cultuurbeleid gaat het om jongeren kennis te laten maken met de kunst en ze hierin te laten interesseren om toekomstig publiek te verwerven. Het jeugdbeleid schrijft geen vormen voor waarin de participatie plaats moet vinden. Dit zal beschreven moeten worden vanuit het sectorale beleid, in dit geval is dat het kunst- & cultuur beleid. Er bestaat namelijk geen algemeen vrijetijdsbeleid voor de jeugd. Het kunst- & cultuur beleid houdt vast aan de visie dat kunst enkel gebruikt moet worden om de kunst zelf en niet als middel moet worden ingezet.

Ik vind het jammer dat het jeugdbeleid en kunst- & cultuurbeleid niet op elkaar afgestemd zijn, omdat ze beide als belangrijk gegeven participatie van de jeugd hebben.

Nou hoeft dat nog niet te betekenen dat een samenwerking of afstemming uitgesloten is, maar in dit geval wordt het wel moeilijk. Het betekent niet dat je geen kunst- & cultuur activiteiten als middel kan gebruiken binnen het jongerenwerk, maar in dit geval betekent het dat er moeilijk een samenwerking kan komen met de kunst- & cultuur sector.

Als er wel een samenwerking zou komen dan zouden beide beleidsterreinen er voordeel aan kunnen behalen. Dit betekent voor de kunst- & cultuursector dat ze de kunst meer onder de aandacht zouden kunnen brengen. Voor het jongerenwerk betekent het dat er weer een invulling gegeven kan worden aan nieuwe kunst- & cultuur activiteiten binnen het eigen werkveld. Als er samenwerking is dan kunnen mensen vanuit de kunst- & cultuursector ondersteunen bij jongerenparticipatie projecten waarbij kunst als middel wordt gebruikt. Hierdoor krijg je een kwaliteitsverbetering binnen het jongerenwerk.

Gezamenlijk beleid maken en de rol van de CMV'er

Onder gezamenlijk beleid maken versta ik beleid dat tot stand komt met instellingen vanuit het werkveld en de doelgroep, in dit geval de jongeren.

Het voordeel is dat veel beleid gedecentraliseerd is. Het landelijke beleid is breed en algemeen geformuleerd en lokale overheden zullen hieraan specifieke doelen moeten verbinden. Het voordeel hiervan is dat je het lokale beleid beter kan aanpassen op de lokale maatschappelijke situatie. Het lokale beleid moet echter wel binnen de hoofdlijnen van het landelijke beleid vallen. Ik denk dat deze decentralisatie een voordeel is voor de CMV'er. Je kunt veel makkelijker invloed uitoefenen op het beleid gericht op jongerenwerk. Misschien dat je lokaal wel een samenwerking kunt opzetten tussen kunst- & cultuur instellingen en jongerenwerk. Je kunt dan vanuit het jongerenwerk meer samen met de lokale overheid beleid gaan maken. Je kunt de gemeente informeren over de problemen die aanwezig zijn in hun gemeente en advies geven hoe dit aan te pakken is. Hier kan dan weer beleid op gemaakt worden binnen de gemeente. Bij het maken van dit beleid kunnen allerlei instellingen gevraagd worden mee te denken om zo een integrale aanpak op te kunnen zetten.

Ook heb je het voordeel dat je de jongeren zelf actief kan laten zijn in formuleren van beleid. In paragraaf 2.2 van deze scriptie staat beschreven dat binnen BANS een belangrijke rol is

weggelegd voor de jeugd bij het maken van beleid.

Jongeren zijn over het algemeen niet echt geïnteresseerd in politiek, maar ze voelen zich wel betrokken bij maatschappelijke thema's. Je kunt ze laten nadenken over de lokale problemen die spelen. Hier hebben ze meestal meer binding mee dan thema's die landelijk spelen.

Bijvoorbeeld het graffiti-project, zoals beschreven staat in hoofdstuk 4.1 van deze Scriptie, is vanuit deze insteek opgestart. Het waren jongeren die wel betrokken waren bij het thema vandalisme maar niet de hele politieke achtergrond wilde weten.

Je moet de jongeren wel vragen om mee te denken over de problemen die spelen en mogelijke oplossingen hiervan. Op deze manier kun je samen met de jongeren zowel lokaal jeugdbeleid als instellingsbeleid maken. Je kunt als CMV'er de schakel zijn tussen lokale politiek en de jongeren. Dit kan omdat je met beide groepen contacten onderhoudt. Als je op deze manier samen met de jongeren beleid gaat maken en je luistert naar de wensen en behoeften van de doelgroep dan is er sprake van een bottom-up benadering. Het voordeel is dat de jongeren dan zelf gemotiveerd zijn om aan een project deel te nemen.

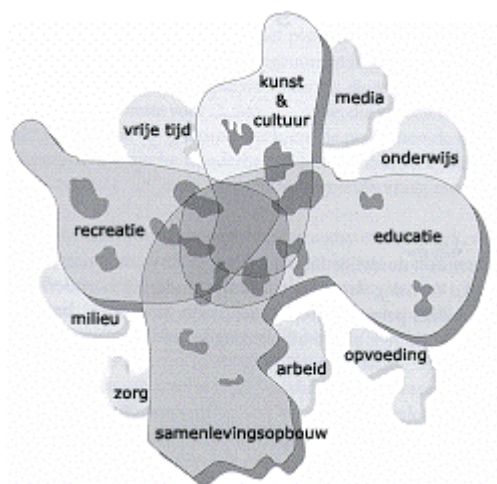
De positie van de CMV'er bevindt zich dus tussen de overheid en de doelgroep. Er is een zeker spanningsveld tussen overheid en doelgroep. Ben je als CMV'er een verlengstuk van het overheidsbeleid of moet je opkomen voor de belangen van de burger. Als CMV'er ben je echter niet helemaal onpartijdig omdat je toch voor je werk afhankelijk bent van financiering vanuit overheden of fondsen. Toch ben ik van mening dat je voornamelijk bezig moet zijn met het ondersteunen van je doelgroep. Je zult de gemeente het belang hiervan moeten laten inzien en hun aanspreken op het recht dat elke burger heeft om te participeren. Jij bent de persoon die deze rechten verdedigt voor de groepen die dit niet kunnen.

Als CMV'er kun je ook op lokaal niveau proberen een samenwerking op te zetten tussen jongerenwerk en het kunst- & cultuurwerkveld. Je kunt proberen om het beleid van beide stromingen te verruimen zodat samenwerking beter vorm gegeven kan worden. Als CMV'er ben je de persoon die de verbindingen tussen beide terreinen kan leggen. Dit is onderdeel van je werkzaamheden. Als CMV'er kun je zowel vanuit het jongerenwerk als vanuit het kunst- en cultuurwerkveld dit contact leggen. Je kunt een tussenpersoon zijn voor instellingen.

Je zult de gemeente het belang moeten laten inzien van de samenwerking tussen de 2 beleidsterreinen. Hierbij kan je verwijzen naar BANS, waarbij aangegeven wordt dat beleid beter op elkaar aangepast dient te worden. Als de samenwerking op lokaal niveau succesvol blijkt dan kan dit misschien doordringen tot de provinciale of landelijke overheid.

Samenwerkingsverbanden en integraal werken

Welke plaats het CMV werk heeft binnen de maatschappij is ook van belang. Welke plaats toegekend wordt aan de CMV'er is van groot belang voor de manier waarop je jou werkzaamheden als CMV'er kan uitvoeren. Belangrijk is in welke samenwerkingsverbanden je bent betrokken. Als je een ruim netwerk om je heen hebt dan kun je bepaalde problemen gezamenlijk aanpakken, dit is integraal werken.

Organogramm wirkveld van de CMV'er

De grote vlakken die op de voorgrond liggen in de tekening zijn de domeinen van het CMV werkveld. Voor een deel overlappen deze gebieden elkaar en voor een deel niet. Waar ze elkaar niet overlappen is men specifiek bezig met het eigen domein. Ook liggen er kleine veldjes om de domeinen heen. Deze gebieden hebben een relatie met één van de CMV domeinen.

Ik denk dat het verstandig is om als CMV organisatie de samenwerking aan te gaan met instellingen en organisaties die zich aan de rand van het domein of zelfs op de andere domeinen van het organogram bevinden. Je kunt hierdoor gebruik maken van meer gespecialiseerde kennis. Als je zelf als CMV'er een kunstzinnige activiteit wil organiseren is dat lastiger dan dat je het door iemand laat doen die er verstand van heeft. Nu is het zo dat bijvoorbeeld de kunstenaars zich of aan de rand van het domein of op de onderliggende interessegebieden bevinden. Het is vrij gemakkelijk om een samenwerking aan te gaan. Of dit door de andere partij ook gewenst is dat is nog wel de vraag. Je zult de ander moeten overtuigen van het belang van de samenwerking en je zult er allebei een eigen voordeel mee moeten kunnen behalen. Als het alleen maar energie kost terwijl het niets oplevert zullen organisaties niet graag deel nemen in een samenwerkingsverband.

De samenwerking zal zich niet enkel moeten vormen binnen de domeinen, maar ook zal er samengewerkt kunnen worden met de onderliggende gebieden van het organogram. Hier vind je specialisten op bepaalde gebieden waarvan je de hulp nodig kan hebben binnen thema's waar je als CMV'er niet voldoende in geschoold ben.

Ook kan de samenwerking handig zijn om kosten te besparen. Als je samen werkt dan hoeft je sommige dingen niet dubbel te doen.

Ook moet alles beter worden aangepakt. In het verleden werkten instellingen nog langs elkaar heen terwijl ze met eenzelfde doelgroep aan het werk waren. Om op een goede en effectieve manier te werken heeft het integraal werken zijn intrede gedaan. Hierbij werk je met verschillende partners aan eenzelfde problematiek of met een zelfde doelgroep. Belangrijk hierbij is dat het beleid en de doelen op elkaar aansluiten. Als dit niet het geval is dan wordt het moeizaam om gezamenlijke aanpak neer te zetten omdat je andere doelen wil behalen.

Binnen het jongerenwerk kan men denken aan samenwerking tussen:

- Politie.
- Gemeente.
- Scholen.
- Kunst en cultuurinstellingen.

- Buurthuizen.
- Wijkbeheer.
- Bewonersverenigingen.
- Enz.

Binnen het beleid gericht op risicogroepen zie je dat er al een aantal jaar samenwerkingsverbanden zijn opgezet. Je zou binnen het algemene jeugdbeleid gebruik kunnen maken van de samenwerkingsverbanden die er al zijn. Deze samenwerkingsverbanden zouden zich dan nog beter bezig kunnen houden met dezelfde doelgroep.

Als CMV'er ben je niet enkel aan het werk met je doelgroep binnen je eigen instelling. Je werk/project heeft ook een belangrijke rol in de omringende sociale omgeving. Wil je maatschappelijke jongerenparticipatie dan zal je ook met andere groepen contacten kunnen leggen. Je zult ook andere mensen kunnen betrekken bij het project. Het belang van participatieprojecten ligt in het feit dat je werkt aan problemen in een samenleving, en niet enkel met het probleem van de jongeren.

In het kader van het integraal werken kun je als CMV'er ook kijken of er verschillende bronnen van financiering zijn voor je activiteiten. Je kunt dan bijvoorbeeld denken aan een integraal project tussen buurtbewoners, woningbouwvereniging en jongerenwerk. Denk maar aan het graffiti project. Dit kan door overheid gefinancierd worden, maar je zou ook kunnen denken aan financiering vanuit de woningbouwvereniging. Zij hebben er tenslotte ook voordeel van als jongeren zich maatschappelijk betrokken voelen en zorg willen dragen voor hun omgeving. Hierdoor zal de overlast in een wijk afnemen en mensen zullen een veiligere leefomgeving ervaren. Bij integraal werken kunnen er dus meerdere bronnen van financiering zijn of aangeboord worden. Dit is een groot voordeel want binnen het welzijnswerk is vaak niet veel geld beschikbaar.

Hoofdstuk 6 Conclusies en aanbevelingen

De conclusies en aanbevelingen heb ik ingedeeld aan de hand van de 3 competenties van de CMV'er zoals deze staan beschreven in alert en ondernemend. In de scriptie ligt de nadruk op zowel agogische dienstverlening als op bedrijfsvoering. De beroepsontwikkeling staat niet zo centraal maar toch wil ik hier in dit hoofdstuk wat over zeggen. Ik vind dat alle 3 de competenties van belang zijn om antwoord te kunnen geven op de vraagstelling. Hoe je te werk gaat heeft niet enkel betrekking op het agogische, maar ook de bedrijfsvoering en beroepsontwikkeling spelen hierbij een rol. Als je kunstzinnige activiteiten wil gebruiken om jeugdparticipatie te bewerkstelligen zal je alle 3 de competenties moeten gebruiken.

6.1 Agogische dienstverlening

Binnen de agogische dienstverlening gaat het om het werk dat een jongerenwerker direct met de doelgroep organiseert. In deze scriptie zijn hier veel dingen over geschreven. Ik zal de belangrijkste onderwerpen hieronder beschrijven.

- De jongeren hebben recht om te participeren in de samenleving. Omdat ze hier zelf nog niet vaardig genoeg in zijn ligt hier een rol voor de CMV'er. Je moet je opstellen als een intermediair tussen de jongeren en instellingen/maatschappij. Je organiseert niet zelf de activiteiten maar reikt de jongeren handvatten aan waardoor ze dit zelf kunnen doen. Je bent eigenlijk een katalysator die een impuls geeft aan de groep. Zonder jou start het proces niet.
- Het is belangrijk voor jongeren om een goede persoonlijke ontwikkeling door te maken. Dit betekent dat ze zelf de vrijheid moeten hebben om te experimenteren. Projecten die van bovenaf opgelegd worden hebben geen positief en misschien wel een negatief effect op de ontwikkelingsstaat van de jongeren. Je zult kunstzinnige en culturele participatie binnen het jongerenwerk samen met de jongeren vorm moeten geven. Je moet als CMV'er zorgen dat je doelen vrij breed zijn zodat het gemakkelijk is om met een idee van de jongeren aan de slag te gaan. Je moet de jeugd een kans geven nieuwe ideeën te ontplooien. Je zult een vraaggerichte benadering moeten hanteren wil je de jongeren kunnen betrekken in projecten. Je speelt hierbij in op de interessegebieden van de jeugd.
- Er zal een goede samenwerking moeten zijn tussen de ambulante- en de accommodatiegebonden werker. De ambulante werker kan de contacten leggen met de doelgroep en deze groep 'overdragen' aan de accommodatiegebonden werker. Belangrijk is dat de ambulante werker snel achter de interessegebieden van de groep komt en de groep naar de juiste accommodatie verwijst. Beide werkers zijn van belang in het proces. De ambulante werker is bezig met het contact leggen en groepen betrekken bij projecten. Daarna gaat de groep verder met een accommodatiegebonden werker. Reden hiervoor is dat het prettig is om een vaste plek te hebben waar je kunt werken. Op een vaste locatie heb je beschikking over kantoorruimte en dit is een groot voordeel. De uitvoering kan echter weer op straat plaats vinden. Het is van belang dat de ambulante- en de accommodatiegebonden werker regelmatig met elkaar overleg hebben.
- Participatie kan op verschillende niveau's gebeuren. Er zijn vormen waarbij er een hoge mate van participatie is vanuit de doelgroep, maar er zijn ook vormen waarbij de doelgroep in mindere mate participeert. Van belang is dat je niet te hoog of te laag insteekt. Als CMV'er wil je natuurlijk een doelgroep die zo hoog mogelijk deelneemt op de participatieladder, maar als de groep hier nog niet aan toe is dan zal dit geen gunstig effect hebben. Kijk dus niet alleen naar het participatieniveau dat je zou willen halen met de doelgroep, maar let erop dat het niveau reëel is.

- Belangrijk is dat de jongeren zelf bezig gaan met de uitvoering van het project. Ze moeten hier zelf verantwoording voor dragen. Om dat te bewerkstelligen zul je moeten zorgen voor een structuur binnen de groep. Als beroepskracht moet je in de gaten houden welke rollen de jongeren innemen binnen de groep. Een groep moet in evenwicht zijn. Als iedereen de leiding wil nemen dan komt er niets van terecht, maar ook niet als iedereen een afwachtende houding aanneemt. Je gaat ervoor zorgen dat de groep leert samenwerken en dat alle taken verdeeld worden. In het begin zul je hiervoor leiding moeten geven, maar dit zul je zo snel mogelijk moeten laten overgaan in begeleiding geven. Hierbij leidt de groep zichzelf. Het voordeel is dat de groep ook na afloop van het project, als de subsidiering stopt, door kan blijven gaan.

6.2 Bedrijfsvoering

- Belangrijkste conclusie is wel dat beide beleidsterreinen niet goed op elkaar aansluiten. Ze hebben beide wel jeugdparticipatie als uitgangspunt, maar elk met een ander doel. Hier kun je als CMV'er niet veel mee. Als je de samenwerking aan wil gaan met de kunst en cultuurwereld zul je moeten zorgen dat zij ook hun doelen behalen. Dit betekent dat voordat een project start er veel overlegd moet worden. Elke samenwerking zal weer anders verlopen omdat gezocht moet worden naar de mogelijkheden tot samenwerking. De mogelijkheden tot samenwerking worden namelijk niet beschreven in het overheidsbeleid. Vanuit het jongerenwerk wil je de samenwerking omdat je op die manier professionele ondersteuning kan krijgen binnen het project. Vanuit kunst & cultuur instellingen kan een reden tot samenwerken zijn dat jongeren meer in aanraking komen met kunst.
- Veel beleid is in de afgelopen jaren gedecentraliseerd en dit kan een kans zijn voor de CMV'er. Je kunt nu op lokaal niveau een samenwerking opzetten tussen jongerenwerk en de kunst- en cultuurinstellingen. Als CMV'er kun je hier een bemiddelende rol in hebben. Als deze samenwerking succesvol is dan kun je in overleg met de lokale overheid kijken of hierop beleid gemaakt kan worden. Je bent dan bezig met een bottom-up benadering van beleid maken, want als de samenwerking succesvol is kan dit beleid doordringen tot de landelijke overheid.
- Binnen de instelling kan het ook zo zijn dat het beleid niet aansluit op potentiële jongerenparticipatie projecten. Je zult dan als CMV'er moeten zorgen dat er binnen de instelling voorwaarden worden geschapen om toch aan de slag te kunnen gaan met de vraag van de doelgroep. Je bent dan bezig met vraaggericht werken. Het kan zijn dat er nieuwe interesses ontstaan zijn vanuit de doelgroep waar de instelling nog niet op inspeelt. Je zult als CMV'er duidelijk moeten maken dat hier binnen de instelling snel op ingespeeld moet worden. Misschien kun je de doelgroep hier zelf ook in betrekken. Zij kunnen hun ideeën voorleggen aan de beleidsmakers van de instelling. Op deze manier ben je ook weer bezig met participatie van je doelgroep.
- Er wordt steeds meer integraal gewerkt. Ook binnen het jongerenwerk zal er in verschillende netwerken moeten worden samengewerkt. De maatschappelijke participatie van de jongeren heeft niet alleen een positief effect op de jongeren zelf maar ook op hun omgeving. De omgeving zal de jongeren minder negatief benaderen omdat ze zien dat de jeugd op een positieve manier bijdraagt aan de maatschappij. Het voordeel van het integraal werken is dat een probleem door verschillende groepen en instellingen aangepakt wordt. Hierdoor zal een probleem eerder of makkelijker opgelost kunnen worden. Een ander voordeel zou van financiële aard kunnen zijn. Omdat maatschappelijke participatie voordeel oplevert bij verschillende partijen zouden de kosten van de aanpak gedeeld kunnen worden. Hierdoor kan met minder

geld de problematiek aangepakt worden.

6.3 Beroepsontwikkeling

Binnen beroepsontwikkelingen gaat het erom dat je als CMV'er steeds reflecteerd op veranderingen en ontwikkelingen in het werkveld. Er zijn binnen het werkveld, naar mijn mening, belangrijke ontwikkelingen gaande. Deze hebben echter niet direct betrekking op deze scriptie, maar zijn er zijdeling mee verbonden. Deze ontwikkelingen hebben echter wel een belangrijk effect op de wijze waarop in de toekomst gewerkt gaat worden. De werkwijze van de jongerenwerker zal door deze ontwikkelingen aan grote verandering onderhevig zijn. Ook zal de participatie van de doelgroep kunnen veranderen.

Het gaat om de volgende 2 ontwikkelingen:

- Accountability en
- Proces versus productgerichtheid

Bij accountability gaat het om de verantwoording van je werk.

- Er moet steeds meer verantwoording gegeven worden over de resultaten van projecten. Er gaat veel tijd zitten in het afleggen van verantwoording wat ten koste gaat van de tijd die je in de doelgroep kan steken. Er zou een makkelijkere manier van verantwoording plaats moeten vinden die niet veel kostbare tijd in beslag neemt. Misschien kan een deel van de verantwoording door een aparte afdeling gedaan worden. Je kunt dan als CMV'er de ruwe tekst aanleveren en dit wordt dan door de aparte afdeling verder verwerkt. Zij zorgen ervoor dat de verantwoording voldoet aan de norm. Hierdoor spaar je als CMV'er kostbare tijd uit die je weer kan besteden aan het werken met de doelgroep.
- Bij het verantwoording afleggen krijg je te maken met verschillende groepen waaronder je werkgever, subsidieverstrekker en beleidsmakers/handhavers en de directe opdrachtgever. Je moet naar alle betrokkenen verantwoording afleggen. Elke groep heeft echter weer zijn eigen doelen. Het gevaar kan zijn dat sommige doelen met elkaar in conflict komen. Je kunt daarom misschien niet een optimaal project opzetten voor de doelgroep. De uitvoering zal dan anders plaats vinden dan je eigenlijk zou willen als jongerenwerker. Ik zou zelf nog niet weten hoe dit probleem op te lossen valt. Je zult moeten zoeken naar groeperingen met soortgelijke doelen. Dit maakt de verantwoording een stuk makkelijker omdat de groeperingen eenzelfde doel nastreven en je dus één verantwoording hoeft te schrijven.

Bij productgerichtheid en procesgerichtheid gaat het om de te behalen doelen die je stelt.

- Bij productgerichtheid gaat het om concrete en tastbare resultaten binnen een bepaalde tijd. Je werkt naar een bepaald eindproduct toe en dit is het hoogste doel. Hoe je dit doet maakt niet zoveel uit. Bij procesgerichtheid gaat het om de manier waarop men tot resultaten komt. Je werkt naar een bepaald eindproduct toe, maar dit is niet het hoogste doel. Belangrijker is de weg ernaartoe. Je hoeft je doel niet exact te halen, maar het gaat meer om de manier waarop je dit probeert te bereiken. Dit procesgericht werken is gericht op het opdoen van leerervaringen. Tijdens participatie doet de jongere waardevolle leerervaringen op waardoor ze beter binnen de maatschappij kunnen functioneren. Bij productgerichtheid gaat het niet om de leerervaring maar om het product dat uiteindelijk afgeleverd wordt. Toch zie je dat er steeds vaker productgericht gewerkt moet gaan worden. Je zult als CMV'er een vorm van procesgericht werken kunnen opzetten met daarin een aantal tussenproducten welke meetbaar zijn, maar waarbij de aandacht uit blijft gaan naar het proces.

- Het gevaar van productgericht werken is dat je met makkelijkere groepen gaat werken. Je gaat dan werken met groepen die zelfredzaam zijn en eigenlijk niet dringend ondersteuning nodig hebben. Hierdoor is er steeds minder aandacht voor de groepen die de inzet van een CMV'er harder nodig hebben. Op langere termijn zullen deze moeilijker bereikbare groepen steeds moeilijker bereikbaar worden. Dit kan voor grotere problemen gaan zorgen die uiteindelijk veel meer geld gaan kosten. Men kan dus nu wel denken dat er bezuinigd wordt als er meer productgericht gewerkt gaat worden, maar op langere termijn gaat dit meer geld kosten.

6.4 Afsluiting

Aan het eind van de scriptie is duidelijk dat er in het beleid nog niet zoveel mogelijkheden zijn om samenwerking aan te gaan tussen verschillende instellingen. Toch denk ik dat je als CMV'er wel een samenwerking kan opzetten tussen diverse instellingen. Je moet kunnen aangeven wat waardevol is aan de samenwerking. Als dit voor alle partijen een meerwaarde oplevert dan kan jij ze overtuigen om samen te werken. Deze samenwerking kan dan ook weer een positief effect hebben op het beleid. Het beleid is namelijk niet statisch en is aan verandering onderhevig. Als blijkt dat de samenwerkingen succesvol zijn kan dit in beleid worden opgenomen en kunnen er meer mogelijkheden worden geschapen om samen te werken.

Ik vind dat je ervan uit moet gaan dat de jeugd recht heeft om deel te nemen aan de maatschappij. Wij moeten ze als CMV'ers de mogelijkheden bieden om dit te verwezenlijken. Je zult dus voor de jongeren op moeten komen. Als iets binnen beleid of instelling niet mogelijk is zul je moeten zorgen dat het beleid opgerekt wordt zodat hier wel mogelijkheden voor zijn. Als je dit niet kan doen dan zal je het contact met de jongeren verliezen omdat ze zich dan ergens anders een gaan verbinden.

Geraadpleegde literatuur

- Broekman. 1998. *Handboek opbouwwerk: Methoden, Technieken en Terreinen*. Den Haag: Landelijk Centrum Opbouwwerk.
- Centraal bureau voor de statistiek. 2003. *Jeugd 2003 cijfers en feiten*. Voorburg. Centraal bureau voor de statistiek
- Geomini, M en Hens, H. 1996. *SCW beroependomeinprofiel: stuurgroep beroepenstructuur* Utrecht: Nederlands Instituut voor zorg en welzijn
- Haagse Hogeschool. 1999. *CMV Alert en ondernemend: opleidingsprofiel Culturele en Maatschappelijke Vorming*. Uitgeverij SWP
- Kremer M. 2003. *Gedragstherapie voor de wijk. Tijdschrift voor de sociale sector*. Nr. 4. 4:9
- Landelijk centrum opbouwwerk. 2001. *Statuut opbouwwerk*. Den Haag Landelijk centrum opbouwwerk
- Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. 2003. *Meer dan de som: beleidsbrief Cultuur 2004-2007*. Den Haag. Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
- Ministeries van VWS OCenW en SZW. 2003. *Operatie Jong*. Den Haag. Ministeries van VWS OCenW en SZW
- NIZW International Centre. 2001. *Jeugd en beleid in Nederland: overzicht van tien jaar ontwikkeling*. Utrecht. NIZW International Centre
- OJC Magnifiosi. 2001. *Organisatiestructuur Stichting Open Jongerencentrum Magnifiosi*. Lisse. OJC Magnifiosi
- OJC Magnifiosi. 2003. *Plan van aanpak: definitiedocument voor aanpak van een werkgroep ten behoeve van Kunstzinnige en Culturele Activiteiten binnen Jongerencentrum Magnifiosi*. Lisse. OJC Magnifiosi
- Sardes. 2003. *Cultuur maakt school: praktijk en toekomst van cultuurscholen in het voortgezet onderwijs*. Utrecht. Sardes
- Schellekens, Jan. 1998. *Hoeklijnen: Ambulant jongerenwerk*. Amsterdam: SWP Publishers
- Schutter, Jos. 1998. *Omgaan met elkaar deel 3: informatieboek werkvelden en methodiek*. Zutphen: Thieme
- Sociaal Cultureel Planbureau. 2003. *Rapportage jeugd 2002*. Den Haag. SCP-publicatie
- Spierts, Marcel. 1998. *Beroep in ontwikkeling: Een oriëntatie op culturele en maatschappelijke vorming*. Maarssen: Elsevier/De Tijdstroom
- Spierts, Marcel. 2000. *Werken aan openheid en samenhang: Een nadere verkenning van*

culturele en maatschappelijke vorming. Maarssen: Elsevier

Stikkolorum Priscilla. 2003. *Sociaal-cultureel jongerenwerk & Maatschappelijke participatie: De jongerenwerker als evenwichtskunstenaar*. Haagse Hogeschool

Tabak, L. 2003. *Je onmisbaarheid bewijs je niet met visitatiecommissies*. *Tijdschrift voor de sociale sector*. Nr 10. 17:19

Verhulst, Frank C. 1989. *De ontwikkeling van het kind*. Assen: Van Gorcum & Comp.

Internet

www.minocw.nl

www.minvws.nl

www.cultuurnetwerk.nl

www.operatiejong.nl

<http://jjlsite.onward.nl/tips4.html>

www.verwey-jonker.nl

Afstudeeropdracht

Project

Samen Buiten Spelen

Michel Faas

Opleiding CMV

Haagse Hogeschool

Juni 2004

Begeleider Frans Berkers

Verslag werkzaamheden jeugdopbouwwerk Lisse

Inleiding

Ik ben sinds enkele jaren als vrijwilliger actief bij het Jeugdopbouwwerk Lisse afgekort JOL. Hiervoor ontvang ik wel een vrijwilligersvergoeding. Het was een leuke en leerzame bijbaan. Ik organiseerde in de winterperiode een aantal maanden een zaalvoetbalactiviteit. Deze activiteit was toegankelijk voor alle jeugd van 12 tot 16 jaar. Er was geen inschrijving aan verbonden en je kon elke woensdagavond naar de activiteit toe komen. Hier kwamen tussen de 10 en 30 jongeren op af.

In het voorjaar organiseerde ik straatvoetbaltoernooien. Hier kwamen elke week, afhankelijk van het weer, tussen de 40 en 90 jongeren op af. Deze activiteit was erg succesvol en erg werd een grote groep, voornamelijk, oudere jeugd mee bereikt. Na 2 jaar van vrijwilligerswerk kwam er ruimte voor mij om als beroepskracht aan het werk te gaan. Het Jeugdopbouwwerk kreeg een formatieplaats van 10 uur per week voor een sportopbouwwerker.

Ik heb deze kans aangegrepen omdat ik hier veel plezier in had en ik nu op een meer constructievere manier met jeugd bezig zou kunnen zijn. Toen deze mogelijkheid zich voordeed had ik ook al een contract van 8 uur per week als beroepskracht op het Steunpunt Scouting Zuid-Holland en Utrecht. Ik heb besloten om ondanks de drukte die het zou geven deze kans aan te pakken. Ik ben vanaf september 2003 gestart met mijn werkzaamheden. Helaas heb ik door de drukte aan het eind van 2003 mijn contract niet kunnen verlengen bij het Steunpunt Scouting.

In het eerste hoofdstuk zal ik een beschrijving geven van de organisatie van het Jeugdopbouwwerk Lisse. Ik zal de werkzaamheden beschrijven en de medewerkers die hier werkzaam zijn. Ik zal ingaan op de doelgroep en de daarbij behorende doelen en visie. Ook zullen de door het jeugdopbouwwerk gehanteerde regels en procedures beschreven worden.

In hoofdstuk 2 zal het gaan over het project Samen Buiten Spelen waar ik verantwoordelijk voor ben. Ik zal beschrijven hoe het project tot stand is gekomen en hoe we het project beschreven hebben. Ik zal beschrijven welke positie het onderdeel SBS6-16 (Samen Buiten Spelen 6-16 jaar) heeft binnen het Jeugdopbouwwerk Lisse. ER staat een beschrijving van de uitvoering van mijn werkzaamheden en een urenverantwoording tot februari. Aan het eind van het hoofdstuk zal ik een inhoudelijke tussenevaluatie houden van het project.

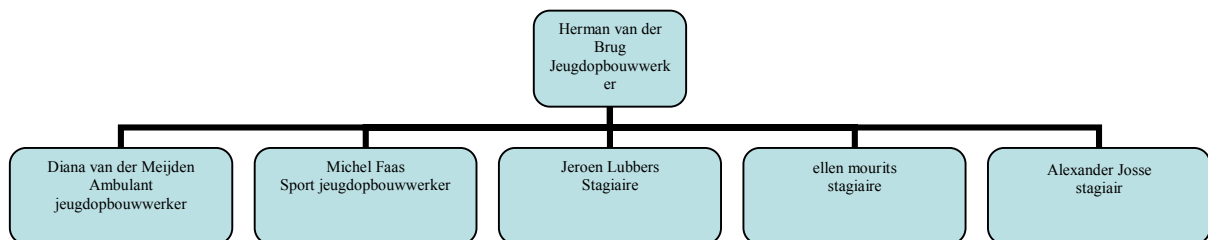
Hoofdstuk 3 zal reflectief van aard zijn. Ik beschrijf hoe ik de samenwerking met mijn collega's ervaar. Ik beschrijf hoe ik het aangaan van samenwerkingen ervaar en hoe ik daaraan werk. Als laatste zal ik mijn rol als jongerenwerker beschrijven.

Inleiding	blz. 1
Hoofdstuk 1 Jeugdopbouwwerk Lisse (JOL)	blz. 3
1.1 organisatie JOL	blz. 3
1.2 Werkzaamheden JOL	blz. 3
1.3 Regels en procedures JOL	blz. 4
1.4 Doelgroep, doelen en visie jeugdopbouwwerk Lisse	blz. 4
Hoofdstuk 2 Project Samen Buiten Spelen inhoudelijk	blz. 5
2.1 Het ontstaan van SBS	blz. 5
2.2 De projectbeschrijving van SBS	blz. 5
2.3 Welke positie heeft SBS binnen het werkgebied van het JOL	blz. 7
2.4 De uitvoering van de werkzaamheden	blz. 8
2.5 urenverantwoording	blz. 9
2.6 Tussenevaluatie SBS	blz. 9
Hoofdstuk 3 Project Samen Buiten Spelen reflectief	blz. 13
3.1 De samenwerking met mijn collega's	blz. 15
3.2 Het aangaan van samenwerking met externe instellingen/partners	blz. 15
3.3 Mijn rol als jongerenwerker	blz. 16

Hoofdstuk 1 Jeugdopbouwwerk Lisse

1.1 Organisatie Jeugdopbouwwerk Lisse

In Lisse zijn drie betaalde jeugdopbouwwerkers werkzaam: Diana van der Meijden, Herman van de Brug en Michel Faas. Zij vormen het team JOL. De opbouwwerkers zijn formeel in dienst van het werkgeversinstituut te Rotterdam en worden door de gemeente ingehuurd om zich bezig te houden met jeugd- en jongerenwerk. Herman van de brug en Diana van der Meijden zijn vaste krachten bij het jeugdopbouwwerk en ik ben werkzaam op projectbasis. Daarnaast is er ook een stageplek beschikbaar binnen het JOL die dit jaar ingevuld is door 2 stagiaires waarvan de één voor 3,5 uur per week werkt en de ander ca. 14 uur in de week.

Uit het organogram kan je afleiden dat Herman van de Brug de directeur is van het jeugdopbouwwerk. Dit is echter niet het geval. De reden waarom hij boven staat in het organogram is dat hij de coördinatie in handen heeft. Hij is de beroepskracht die het meeste uren per week in dienst is en hij werkt er al het langste. Diana van der Meijden is sinds enkele jaren werkzaam bij het JOL en heeft als specialisatie het ambulante werk. Ik ben sinds 2003 aan het werk en heb als specialisatie sportopbouwwerk. De stagiaires lopen met verschillende onderdelen van het werk mee. Dit betekent dat de stagiaires zowel met mij, Diana als met Herman samen werken. De formele stagebegeleiding gebeurt door Herman van den Brug, maar waar nodig in samenwerking met Diana en mij.

1.2 Werkzaamheden Jeugdopbouwwerkers Lisse

- Functie omschrijving: De (ambulant) jeugdopbouwwerker is een zelfstandige functie. Hij is werkzaam in een organisatie die zich richt op maatschappelijke activeringen en participatie van de doelgroep. Het stimuleren van de bewustwording van eigen normen, waarden, mogelijkheden en sociale vaardigheden van deelnemers zijn uitgangspunten. Bron CAO welzijn.

- Taken: Het leggen van contact met de doelgroep, signaleren van problemen, wensen en ambities van de doelgroep, registratie van de signalering, uitvoeren en begeleiden van projecten, netwerk opbouwen en onderhouden, overleg met gemeente, politie en andere organisaties waarmee wordt samengewerkt, administratie en het maken van beleidsplannen. De taken van de jeugdopbouwwerker en de ambulante jeugdopbouwwerker zijn voornamelijk gescheiden door de werkplek. De jeugdopbouwwerker houdt zich voornamelijk bezig met het schrijven van beleid, overleg met gemeente en accommodatie gerichte activiteiten. Dit gebeurt veelal in het kantoor en waar nodig in andere ruimtes van het jongerencentrum. De ambulante jeugdopbouwwerker houdt zich vooral bezig met contact leggen met de doelgroep op straat en het onderhouden van dit contact. De taken van de twee functionarissen overlappen elkaar en wisselen elkaar af.

Mijn werk vindt op een andere manier plaats. Ik ben op eenzelfde manier met de doelgroep aan het werk, maar de rest van mijn contacten zijn anders. Ik onderhoud geen contacten met gemeente of politie en schrijf geen beleid. Wel denk ik mee over aanpak en opzetten van

beleid. Dit omdat ik op projectbasis ben aangenomen voor de duur van een jaar. Ik heb hier geen uren voor beschikbaar. Het is wel zo dat vanuit mijn werk wel input plaats vindt voor het beleid, maar ik heb geen uren beschikbaar om hierin een actieve rol te vervullen. Het onderhouden van contacten gebeurt in mijn geval met organisaties die zich ook bezig houden met jeugd en sport en spel. Je kunt dan denken aan speeltuin, Scouting en andere verenigingen. Ook ondersteun ik een vrijwilligersgroep die voor de jeugd van Lisse activiteiten organiseert. Mijn werk overlapt dus ook wel het werk van mijn 2 collega's maar de overlapping is een stuk minder dan hun werkzaamheden onderling.

1.3 Regels en procedures jeugdopbouwwerk Lisse

Er zijn weinig geschreven regels en nog minder ongeschreven (informele) regels. Een regel is dat de deur van het kantoor dicht gaat als er gewerkt wordt. Dit is om vertrouwelijke zaken vertrouwelijk te houden. Het is een ongeschreven regel dat men problemen die men in de omgang met derden heeft, op professionele wijze oplost. Deze twee regels zijn alleen voor werknemers. De ongeschreven regels zijn veelal gebaseerd op sociale omgang met elkaar. Het is prettig om een goede werksfeer te hebben en te behouden. De ongeschreven regels zorgen ervoor dat dit gebeurt.

Bij het JOL zijn er geen geschreven gedragsregels. Wel hebben wij een vertrouwensfunctie. Wij signaleren ook problemen. De ongeschreven regel is dat we deelnemers proberen te ondersteunen in hun problemen. Mocht je niet geschikt zijn voor een bepaald probleem dan overleg je met collega's of verwijst je door naar de juiste instelling.

Het JOL heeft geen kledingvoorschriften. Wel zijn er sociale verantwoordelijkheden die ongeschreven regels voortbrengen. Het is namelijk wel zo dat je rekening houdt met de doelgroep wegens sociale redenen. Dit is bijvoorbeeld om serieus genomen te worden. Als ik overleg heb met een samenwerkende organisatie dan hou ik daar ook rekening mee. Ik trek dan andere kleding aan dan ik op de straat aan heb.

1.4 Doelgroep, doelen en visie Jeugdopbouwwerk Lisse

De doelgroep van het JOL zijn alle jongeren in Lisse tot 26 jaar. Het JOL maakt elk jaar een beleidsplan waarin verschillende projecten worden ontwikkeld. Deze projecten hebben soms wel een leeftijdsgrens. De projecten worden als uitgangspunt gebruikt om de werkzaamheden op te richten.

Het hoofddoel van het JOL is: Het verbeteren van de positie van de jeugd in Lisse in alle opzichten.

Subdoelen zijn doelen die naast het hoofddoel nagestreefd worden. Het zijn vaak doelen die opgesteld zijn als gevolg van overheidsmaatregelen.

Drie subdoelen van de organisatie zijn:

- Signalering/belangenbehartiging.
- Gelijkwaardigheid.
- Socialisatie, integratie en participatie.

Deze subdoelen ondersteunen het hoofddoel waardoor dit op een goede manier bereikt kan worden.

De visie van het JOL is gebaseerd op een aantal uitgangspunten, deze zijn:

- Jeugd mag op straat.
- Jeugd hoort in de wijk.
- Bij overlast oplossen op locatie met jongeren en omwonenden, in principe niet verplaatsen.

- Het JOL behartigt de belangen van de jeugd.
- Zoveel mogelijk preventief werken, niet vanuit een overlastsituatie, maar een positief contact met verschillende groepen jongeren.
- Jongeren zoveel mogelijk laten mee participeren. Hen handreikingen geven om oplossend vermogen te vergroten.

Hoofdstuk 2 Project Samen Buiten Spelen inhoudelijk

2.1 Het ontstaan van Samen Buiten Spelen6-16.

Het project is ontstaan vanuit de visie op sport en spel activiteiten omschreven in het uitvoeringsplan 2003 van het jeugdopbouwwerk. Om de buitenruimte leefbaarder te maken, zouden meer laagdrempelige sport- en spelactiviteiten uitgevoerd moeten worden, vooral op pleinen en andere openbare ruimten. Landelijke projecten als “Thuis op Straat” en “Duimdrop” zouden ook hier geïmplementeerd kunnen worden. Dit zal echter als gevolg hebben dat er een parttime professionele sportmedewerker aangetrokken moet worden. In het najaar van 2001 is men gestart met het organiseren van sport en spel activiteiten door vrijwilligers. Dit betekende dat er een aantal keer per jaar straatvoetbaltoernooien werden georganiseerd en een enkele andere spelactiviteit. Dit was in de ogen van het JOL niet voldoende.

Het opbouwwerk pleitte er voor om een vaste parttime medewerker in dienst te nemen die zorg zou dragen voor continuïteit in de sport en spel activiteiten.

Begin 2003 is men van start gegaan met het vorm geven van deze parttime functie. Er zijn subsidies binnen gehaald om voor de duur van 1 jaar een parttime sportopbouwwerker in dienst te nemen. Het project bestrijkt echter niet heel Lisse met de reguliere activiteiten. Het opbouwwerk heeft bewust voor 2 vaste locaties gekozen. Dit zijn de wijken Poelpolder Zuid 2 en de Blinkert.

Binnen de Poelpolder Zuid 2 is het JOL in december 2002 van start gegaan met het project “Wijkgericht Jeugdopbouwwerk”.

Binnen de Blinkert wil men in de toekomst een wijkgerichte aanpak gebruiken om de leefomgeving te verbeteren. Dat is de reden waarom nu alvast het SBS6-16 project in de wijk georganiseerd wordt.

2.2 De projectbeschrijving van Samen Buiten Spelen6-16.

De project beschrijving is door mij en de jeugdopbouw medewerkers opgezet. Hiervoor hebben we eerst geëvalueerd hoe ik tot nu toe de sportactiviteiten organiseerde. We zijn een aantal keer bij elkaar gekomen om een werkwijze op te zetten. Hier heb ik toen als vrijwilliger een belangrijke rol in gehad. Het project is dus gezamenlijk opgezet en beschreven.

Opzet

De opzet van het project is deels afgeleid van bestaande projecten. SBS6-16 is een op Lisse toegeschreven combinatie van de projecten “Thuis op Straat” en “Duimdrop”.

Simpelweg worden kinderen in de eigen buurt in staat gesteld vrij te spelen met sport- en spelmaterialen. Door het uitlenen van speelgoed en de regels die daarbij horen, leren kinderen en volwassenen (weer) op een prettige manier met elkaar om te gaan.

Men kan de materialen tijdens de aanwezigheid van de beroepskracht lenen, mits men de spelregels in acht neemt:

- Speelgoed wordt alleen uitgeleend op vertoon van een (gratis verkrijgbare) SBS6-16-pasje. Doordat kinderen zich moeten inschrijven, weet de beroepskracht waar ze wonen en op welke scholen ze zitten. Als er dan iets gebeurt, kan de beroepskracht snel contact met ouders of school leggen.
- Iedere deelnemer moet zich houden aan de volgende regels:
 - Je mag gezellig samen spelen zonder ruzie te maken.
 - Je mag op de speelplek spelen met het speelgoed, maar zonder het kapot te maken.
 - Iedereen is gelijk op de speelplek. Er wordt dan ook niet gepest, uitgescholden of uitgelachen.

- Iedereen is beleefd voor elkaar.
- Kinderen tot en met 5 jaar mogen speelgoed lenen mits een ouder of begeleider meespeelt.
- Goed gedrag (bijvoorbeeld andere kinderen helpen) wordt beloond met SBS-euro's. Deze kunnen gebruikt worden voor het lenen van speciale materialen (bijvoorbeeld skates) of het lenen van materialen voor een langere periode.

Belangrijk onderdeel van het project is dat door de beroepskracht niet alleen materialen, maar ook allerlei spelvormen aangeboden worden. Door de grote diversiteit van aanwezige basismaterialen, kan direct ingespeeld worden op de behoefte van de aanwezige jeugd. De jeugd wordt gestimuleerd om ook zelf mee te denken over het activiteitenaanbod en te experimenteren met allerlei spelvormen.

De beroepskracht houdt een logboek bij, waarin systematisch informatie verzameld wordt over het klimaat op straat. De gegevens die vastgelegd zullen worden zijn:

- aantal en soort activiteiten;
- aantal, leeftijd, etnische afkomst, geslacht deelnemers;
- aantal aanwezige bewoners, actieve deelname door en contacten met bewoners;
- oordeel beroepskracht over de mate van vervuiling op de speelplek.

Het logboek is een hulpmiddel bij het gestructureerd signaleren, brengt trends in beeld, meet de productie, geeft richting aan activiteiten en resulteert in een specifieke aanpak per speelplek. Die specifieke aanpak bestaat uit het doen van activiteiten, leggen van contacten en organiseren van betrokkenheid.

Bij het project SBS6-16 zal de nadruk liggen op participatie van jongeren, kinderen en oudere buurtbewoners. De participatie wordt enerzijds vormgegeven door de jeugd actief te betrekken bij het bedenken en uitvoeren van de activiteit. Anderzijds zullen de contacten gebruikt worden om bewoners in alle leeftijdscategorieën actief te betrekken bij activiteiten van het JOL en/of andere instanties, die als doel hebben het leefklimaat in de eigen buurt op een of andere manier te verbeteren.

Doel

- Door middel van het organiseren van activiteiten in de buurt signalen opvangen van kinderen en omwonenden en deze omzetten in actie.
- Samenhang in de buurt verhogen.
- Contacten leggen, netwerk ontwikkelen, buurt organiseren

Doelgroep

Het project richt zich op een zeer brede doelgroep. De uitvoering van de sport- en spelactiviteiten richt zich in eerste instantie op de jeugd van 6 tot en met 16 jaar in de desbetreffende buurt. De contacten die tijdens de uitvoering gelegd worden en de daaruit voortvloeiende activiteiten zijn gericht op de hele buurt en dus alle leeftijdscategorieën.

Locatie

SBS6-16 wordt voornamelijk toegepast in buurten waarin weinig samenhang is. In eerste instantie wordt het project wekelijks aangeboden in de buurten Poelpolder Zuid II op het plein aan de Frans Halsstraat en in De Blikerd op de speelplek aan de Cluciusstraat. Indien de toeloop te groot wordt en/of er voldoende vrijwilligers zijn om de activiteit zelfstandiger te kunnen draaien, zal het aantal locaties met maximaal twee speelplekken worden uitgebreid. Dit kan betekenen dat de speelplekken niet wekelijks, maar tweewekelijks bezocht worden,

Voor de thema-activiteiten zullen de overige speelplekken in Lisse in aanmerking komen of terreinen en/of locaties van lokale sportverenigingen. Te denken valt hierbij aan een

sporttoernooi, zeskamp, kindermiddag, etc.). De thema-activiteiten zullen zoveel mogelijk vraaggericht aangeboden worden. De inbreng van de jeugd staat daarbij centraal.

Informatie en publiciteit

Het project wordt pas dan onder de aandacht gebracht, als de financiering een feit is. Vervolgens zal het JOL de direct omwonenden van de twee locaties informeren. Getracht zal worden de mensen persoonlijk te benaderen, door huis aan huis langs te gaan. Anders zal men schriftelijk worden ingelicht.

Samenwerking

Het JOL werkt in dit project waar mogelijk samen met:

- Bewoners
- Bewonersorganisaties
- Politie
- Gemeente
- Sociaal Cultureel Werk
- Onderwijs
- Speeltuinen
- Sportverenigingen
- Sportraad Lisse

De samenwerking zal hierbij onder meer bestaan uit het afstemmen van activiteiten en samenwerken bij evenementen.

Frequentie

Het project heeft een looptijd van één jaar, te weten van 1 september 2003 tot en met 31 augustus 2004. Gedurende de looptijd zal de activiteit wekelijks op aangeboden worden. Iedere woensdag van 14.00 tot 17.00 uur in de Blinkerd en iedere vrijdag van 15.30 tot 17.30 uur in Poelpolder Zuid II. Daarnaast zullen 12 maal per jaar thema-activiteiten aangeboden worden, welke gemiddeld drie uur zullen duren.

Gedurende het loopjaar zal, indien het project daar voldoende aanleiding toe geeft, gezocht worden naar wegen om het project regulier in te bedden in het aanbod van het JOL. Dit houdt in dat gezocht zal worden naar structurele financiering van het project.

Tenslotte zal getracht worden regionaal een bestuurlijk draagvlak te creëren voor het project, met als doel om het project in meerdere gemeenten in de Duin- en Bollenstreek aan te bieden. Door de uitbreiding van het project en derhalve de formatie, wordt de functie aantrekkelijker voor beroepskrachten.

2.3 Welke positie heeft SBS6-16 binnen het werkgebied van het jeugdobbouwwerk.

Als gekeken wordt naar de subdoelen en de visie van het JOL dan sluit het project SBS6-16 hier bijna op alle punten op aan. Het is dus een werkvorm waarbij verschillende doelen behaald worden. Voor zowel de ambulante werker als de jongerenwerker is dit een project waarbinnen veel, voor hen, waardevolle contacten gelegd worden. Het project ondersteunt de andere activiteiten van het jeugdobbouwwerk.

Ik zal beschrijven op welke manier het project in de praktijk wordt ingezet binnen het hele werkveld van het JOL. Het project is opgezet als vervolg op het project "Wijkgericht Opbouwwerk" dat van start is gegaan in december 2002 in de Poelpolder Zuid 2. Binnen dit project wil men alle buurtbewoners betrekken bij hun buurt en laten meedenken en verantwoordelijkheid laten dragen voor hun woonomgeving. SBS6-16 is gericht op jeugd, maar vanuit dat project kan er ook contact gelegd worden met ouders en buurtbewoners.

Echter in de eerste plaats is het project er voor de jeugd. Zij zullen ook verantwoordelijk moeten worden voor hun leefomgeving. Bij de Poelpolder Zuid 2 was het JOL al actief bezig met het wijkgericht werken. Het plein in de Blinkert wou het jeugdobbouwwerk starten met wijkgericht werken en door middel van SBS6-16 alvast een aanzet hiertoe geven. Helaas kan dit geen doorgang meer vinden vanwege bezuinigingen binnen de gemeente Lisse. De gemeente heeft de subdoelstellingen van het JOL teruggebracht tot enkel signalering. Het gevolg is dat het JOL veel minder kan uitvoeren omdat ze daar niet meer voor ingehuurd worden. De gemeente is namelijk de opdrachtgever van het JOL.

2.4 De uitvoering van de werkzaamheden.

Het grootste gedeelte van mijn werkzaamheden ben ik bezig met pleinactiviteiten. Bij elkaar kost dit mij 7 uur per week inclusief voorbereiden en evalueren. Tijdens de uitvoering zijn er per dag grote verschillen. De ene week is er veel jeugd en de ander keer weer niet. Er is een redelijke vaste groep jeugd die de activiteiten bezoekt en er is jeugd die af en toe komt of eenmalig aanwezig is. Tijdens de uitvoering ben ik de eerste weken vooral bezig geweest met kennis maken en zicht krijgen op de groepen en individuen die aanwezig zijn op de pleinen. Ik heb in eerste instantie veel spel uitleen gedaan en niet echt zelf spelen georganiseerd. Later toen ik bekend was met de doelgroep ben ik ook spelvormen aan gaan bieden. Dit ging in de Blinkert een stuk beter dan op het Frans Hals plein (zo heet het plein in de Poelpolder Zuid 2). Ik ben erg afhankelijk van het plein en in de Blinkert is veel meer ruimte. Op het Frans Hals plein zit je elkaar in de weg als je een deel van het plein nodig heb voor een activiteit. Er komt namelijk steeds jeugd aanlopen en die heeft dan geen ruimte om te spelen en ze kunnen ook niet direct meedoen met het spel. Dit geeft dus een hoop irritaties. Later in het project is het wel steeds beter gelukt om spellen te doen, omdat er meer respect voor elkaar ontstond. De (oudere) jeugd hielp mij met organiseren van spelvormen en hielden een oogje in het zeil.

Ik merk wel dat er af en toe spanningen zijn tussen de jeugd. Ik probeer ze deze zelf te laten oplossen. Ook als er ruzie ontstaat dan ben ik niet de persoon die direct ingrijpt. Vaak zijn er wel andere jongeren die hier op inspringen. Wel probeer ik met de jongeren te praten over de spanningen die er zijn en manieren te verzinnen om deze op te lossen. Als ik echt problematische jongeren tegen kom dan bespreek ik dit met mijn collega's. Aan het eind van iedere activiteit vul ik een logboek in zodat ik later ook terug kan zien af bepaald gedrag zich herhaalt.

Het organiseren van spelvormen is vanaf eind 2003 begin 2004 goed mogelijk gebleken. Nu is er ook steeds meer jeugd die zelf met spel ideeën komt. Als ze naar mij toe komen om te vragen om een bepaald spel te doen vraag ik of ze dat ook zelf kunnen regelen. Dat willen ze wel proberen en waar nodig help ik een beetje mee. Op deze manier leren ze ook zelf om iets te organiseren. Dit lukt vrij goed en de jeugd doet ook mee als iemand iets organiseert en ze helpen elkaar hierbij.

Ik heb een aantal jongeren van de pleinen ook betrokken bij de organisatie van straatvoetbaltoernooien. Zij gaan in mei en juni helpen bij de uitvoering en promotie van deze voetbalactiviteit.

Natuurlijk is het niet allemaal perfect. Er zijn er nog regelmatig aanvaringen, maar over het algemeen is de sfeer op de pleinen verbeterd. Ik merk dat ik nog steeds dingen leer en mijn aanpak t.o.v. bepaalde jongeren wel eens moet aanpassen omdat ik ze daardoor beter bereik. Ik denk dat iedereen nog steeds nieuwe dingen kan leren, hoe lang je ook in het vak zit, als je daar maar voor open staat.

2.5 Urenverantwoording

Het project heeft een looptijd van 1 jaar. In dit jaar ben ik voor gemiddeld 10 uur per week werkzaam binnen het JOL. Per week heb ik een aantal vaste uren en een aantal flexibel te besteden uren voor werkgesprekken. De verdeling van de uren ziet er als volgt uit:

Uitvoering woensdag	3 uur
Klaarzetten en opruimen woensdag	1 uur
Uitvoering vrijdag	2 uur
Klaarzetten en opruimen vrijdag	1 uur
Uitvoering thema-activiteit	1 uur
Teamoverleg/ coaching	1 uur
<u>Overhead (registratie, voorbereiden, etc.)</u>	<u>1 uur</u>
Totaal	10 uur

Tot en met februari ziet de urenregistratie er als volgt uit:

Voorbereiding/uitvoering september:	40,0 uur
Pleinenwerk met voorbereiding:	147,0 uur
Uitvoering thema-activiteit:	11,5 uur
Teamoverleg/coaching	11,0 uur
Overhead (registratie, voorbereiden etc.):	15,5 uur
<u>Deelname vrijwilligersdag:</u>	<u>7,0 uur</u>
Totaal	232,0 uur

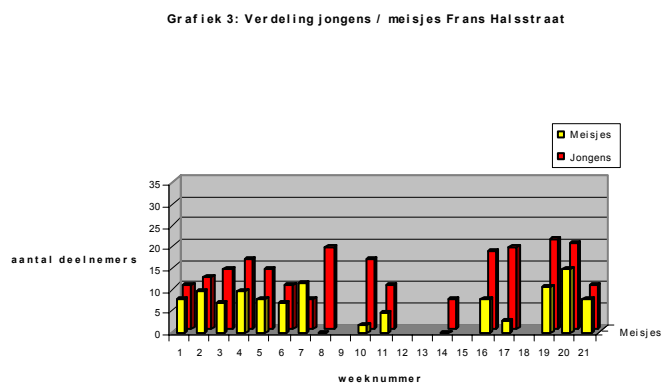
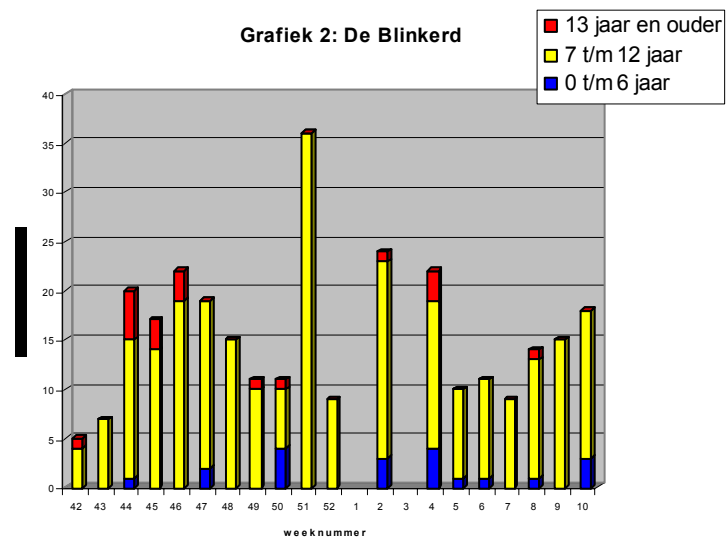
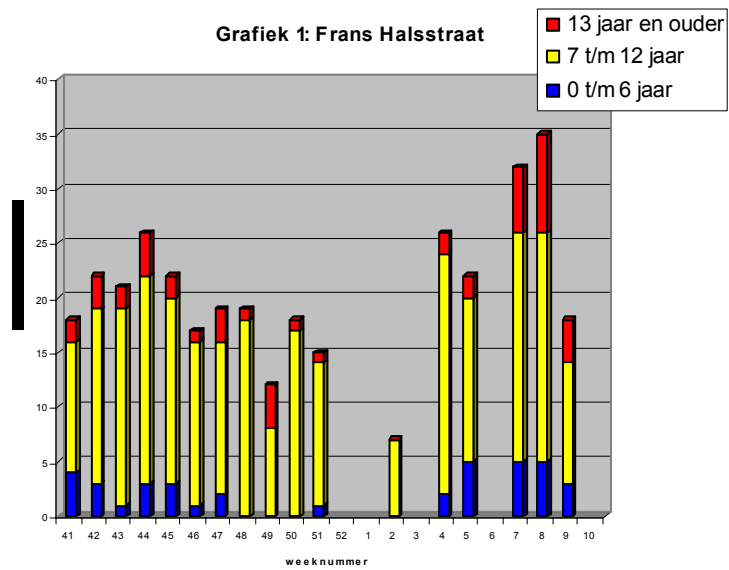
2.6 Tussenevaluatie SBS 6-16

Inleiding

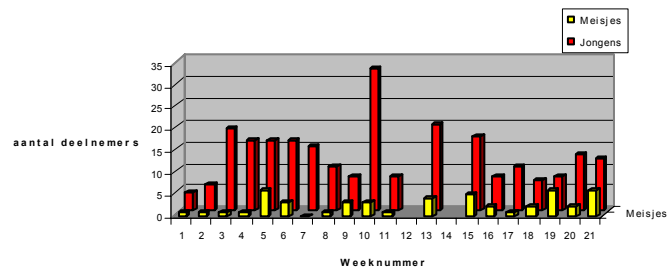
Dankzij de financiële steun van Fonds 1818 en het Schipholfonds en de inzet van het eigen budget uit gemeentelijke subsidie, is op 1 september 2003 het project Samen Buiten Spelen 6-16 (SBS 6-16) van start gegaan. Het project heeft een looptijd van één jaar en eindigt op 31 augustus 2004. Het project wordt uitgevoerd door sportopbouwwerker Michel Faas, met een formatieplaats van 10 uur per week. Deze tussenevaluatie is voornamelijk bedoeld als meetinstrument voor de beslissing om het project al dan niet structureel aan te bieden in de gemeente Lisse en/of de regio.

Deelname

De pleinactiviteiten worden beiden goed bezocht. De activiteit op het plein aan de Frans Halsstraat kon vanaf het begin op een groot aantal deelnemers rekenen, met een maximum bereik van 35 deelnemers. Het plein in de Blinkerd had in het begin echter weinig aanloop, maar werd later een succes. Het maximum aantal deelnemers was 36 jeugdigen. Op beide pleinen valt het grootste deel van de jeugd in de categorie 7 tot en met 12 jaar. Opvallend is dat in de Frans Halsstraat aanmerkelijk meer meisjes op de SBS6-16 afkomen dan in de Blinkerd.

Grafiek 4: Verdeling jongens / meisjes De Blinkerd

Hoofdpijnen tot nu toe met betrekking tot werkzaamheden

Tot op heden zijn er nog niet veel externe samenwerkingen aangegaan. Hier wordt op dit moment hard aan gewerkt. De eerste maanden van het project zijn gebruikt om:

- Bekendheid te geven aan het project.
- Het pleinen werk op te zetten en samenhang op de pleinen te creëren.
- Stagiaires te werven en begeleiden.
- Opzetten en ondersteunen van een vrijwilligerswerkgroep die activiteiten voor jeugd onder de 16 organiseert.
- oriënteren op eventuele samenwerking partners.

Vanaf 2004 is gestart met het aangaan van verschillende samenwerkingsverbanden. Deze zullen in de loop van het tweede half jaar leiden tot gezamenlijke organisatie van thema-activiteiten.

Inzet stagiaires

Bij het project zijn op dit moment 2 stagiaires betrokken. De ene stagiair loopt haar stage in het derde jaar van de opleiding sociaal cultureel werk. Ze is actief op de woensdagmiddag op het plein de Blinkerd. Daarnaast loopt ze stage in O.J.C. Magnifiosi. De andere stagiair zit momenteel op een ZMOK school. De stage is onderdeel van een terugkeertraject naar scholing. Deze stagiair wil komend jaar de opleiding Sport en Bewegen gaan volgen en in dit kader is deze stage geschikt voor hem. Hier leert hij al wat van de sport- en spelwerkwijzen. Hij is werkzaam op zowel de woensdagmiddag als op de vrijdagmiddag. Daarnaast helpt hij mee met de thema-activiteiten die gericht zijn op voetbal.

Inzet vrijwilligers

SBS6-16 werkt samen met een vrijwilligersgroep ontstaan vanuit O.J.C. Magnifiosi genaamd werkgroep BAM. De beroepskracht van SBS geeft deze groep vrijwilligers ondersteuning in het organiseren van evenementen. Hierbij let de beroepskracht op de groepsprocessen onderling en tijdens activiteiten. Het doel is om niet zelf van alles te organiseren, maar om de groep na te laten denken over de dingen die goed en fout gaan en in samenspraak tot goede werkwijzen te komen. De werkgroep heeft inmiddels een samenwerking opgezet met 't Huys Dever. Naast deze vaste groep heeft het project nog een aantal vrijwilligers die mee willen helpen bij thema activiteiten of die af en toe op het plein actief zijn.

Jeugd- en jongeren participatie

Vanuit SBS6-16 wordt een vrijwilligersgroep ondersteund bestaande uit oudere tieners en begin twintigers. Deze groep komt niet direct van het plein, maar via andere wegen. Op dit moment zijn er enkele pleindeelnemers die steeds meer zelf een activiteit organiseren en uitleggen voor de hele groep. Dit is in het bijzonder jeugd van 12 jaar en ouder. Waar nodig helpt de beroepskracht of één van de stagiaires ze een spel te organiseren.

Ook is gestart met het organiseren van pleinvoetbaltoernooien. Hiervoor worden op dit moment vrijwilligers vanuit de doelgroep gezocht. Ze kunnen meedenken over de vorm waarin de toernooien gehouden worden en worden ook betrokken bij de uitvoering als scheidsrechter, wedstrijdleader, enz. Deze jongeren bevinden zich in de leeftijd van 12 tot 18 jaar.

Ontwikkeling van samenhang op pleinen

In de eerste maanden van het project speelde de jeugd nog vaak met eigen vriendengroepjes op de pleinen. Ze moesten wel wennen aan het feit dat er meerdere mensen gebruik wilden maken van het plein. Dit gaf wel eens wat irritaties, in het bijzonder op het Frans Hals plein vanwege de kleinschaligheid van het plein en de grote hoeveelheid jeugd die aanwezig is. Op den duur nam dit probleem wat af omdat men gewend was aan het feit dat er wekelijks een activiteit plaatsvond. De beroepskracht heeft in het begin veel zelf moeten bemiddelen over de speelbaarheid van het plein maar vooral vanaf het nieuwe jaar is de jeugd zelf bezig met zorg dragen voor speelbaarheid op het plein. Voornamelijk de jeugd vanaf 12 jaar let nu op dat iedereen kan spelen. Ook worden de kleinere kinderen

betrokken bij het spelen. Als er kinderen niet fair spelen, dan controleren en corrigeren de kinderen elkaar.

In deze fase van het project zijn er nog niet veel ouders op het plein te vinden geweest. Pas als het echt lekker weer is komen er wel ouders naar het plein om vaak even met jongeren kinderen te spelen.

Thema-activiteiten

Tot nu toe hebben er 3 thema-activiteiten plaats gevonden:

12 oktober 2003: zaalvoetbaltoernooi voor 12-16 jaar.

15 oktober 2003: spooktocht voor 6-12 jaar in samenwerking met werkgroep BAM en met gebruik van faciliteiten op sportcomplex Ter Specke.

21 december 2003: zaalvoetbaltoernooi voor 12-16 jaar.

Samenwerkingen

Speeltuinvereniging Marijke

Op 30 juni 2004 zal samen met deze speeltuinvereniging een waterspelendag georganiseerd worden.

Volksdansenvereniging

Samen met de volksdansenvereniging zal in het voorjaar een dansactiviteit plaats vinden voor jeugd van 6 t/m 12 jaar

Scouting Graaf van Lynden

Op 28 augustus 2004 zal samen met de Scoutingvereniging een adventuredag worden gehouden voor jeugd van 5 t/m 12/13 jaar.

Skategroep Lisse

Hier volgt nog een overleg mee, maar de groep is wel enthousiast over de samenwerking. De vorm en activiteit moeten echter nog gekozen worden. Het is de bedoeling om in de zomer een activiteit te laten plaats vinden.

ROC opleiding SPW

Er is overleg geweest met de opleiding over het aan bieden van een prestatie. De opleiding is praktijkgericht en de leerlingen moeten naast het lesprogramma verschillende prestaties uitvoering bij instellingen in het werkveld. Met het SBS6-16 project kunnen we hierop aansluiten. De leerlingen kunnen een thema-activiteit organiseren. Ze werken hier helemaal zelfstandig aan met advies en ondersteuning vanuit de school en een begeleider van SBS6-16.

Politie Hollands-Midden, team Lisse

De politie zal deelnemen aan het straatvoetbaltoernooi voor de jeugd van 12 t/m 16 jaar. Ze zullen tijdens de finale met een team aanwezig zijn.

Werkgroep BAM

Met deze werkgroep van Open Jongerencentrum Magnifiosi zal in de zomervakantie een vossenjacht worden georganiseerd. Ook is de werkgroep gevraagd mee te doen tijdens de uitvoering van de dansactiviteit, de adventuredag en de waterspelendag.

Vooruitblik

De reguliere pleinactiviteiten zullen tot de start van de zomervakantie duren. In het voorjaar en in de zomervakantie zullen de uren van de beroepskracht besteed worden aan het organiseren van diverse thema-activiteiten. Hiervoor zijn verschillende samenwerkingen aangegaan.

Conclusie

De doelen van SBS6-16 zijn:

- Door middel van het organiseren van activiteiten in de buurt signalen opvangen van kinderen en omwonenden en deze omzetten in actie.
- Samenhang in de buurt verhogen.
- Contacten leggen, netwerk ontwikkelen, buurt organiseren

Deze doelen zijn in de Frans Halsstraat ruimschoots bereikt, vooral omdat de twee jeugdopbouwwerkers van het JOL in deze wijk het Project Wijkgericht Jeugdopbouwwerk hebben uitgevoerd en de bewoners begeleiden bij het proces dat leidt tot herinrichting van het speelplein. De mening van de jeugd over hoe de speelplek eruit moet komen te zien kon door de sportopbouwwerker eenvoudig gepeild worden. De officiële presentatie van de plannen voor herinrichting werd dankzij de inzet van de sportopbouwwerker door veel jeugdigen bezocht.

Het JOL had in 2004 in de Blinkerd willen starten met het project Wijkgericht Jeugdopbouwwerk. SBS6-16 diende als basis voor dit project, omdat de sportopbouwwerker door de pleinactiviteiten al diverse contacten zou hebben in de wijk. Helaas heeft het JOL geen toestemming gekregen om het project Wijkgericht Jeugdopbouwwerk in de Blinkerd uit te voeren, waardoor de samenhang tussen de activiteiten van SBS6-16 en het JOL niet ten volle benut zijn.

Gezien de populariteit van de pleinactiviteiten en het ontstaan van de diverse samenwerkingsverbanden, welke in 2004 hun vruchten zullen afwerpen, lijkt een voortzetting van het project SBS6-16 in Lisse te rechtvaardigen. Daarnaast zal het project worden aangeboden aan andere welzijnsorganisaties in de regio Duin- en Bollenstreek, om de bestaande middelen optimaal te benutten. Ook zal worden getracht het project arbeidsrechtelijk onder te brengen bij één van de grotere welzijnsorganisaties in de regio.

Hoofdstuk 3 Project Samen Buiten Spelen reflectief

Dit hoofdstuk bestaat uit 3 paragrafen. De eerste paragraaf gaat over de samenwerking met mijn collega's. Ik vind dit erg belangrijk omdat we met 3 personen bezig zijn met jeugdopbouwwerk. Dit betekent dat je op de hoogte moet blijven van elkaars werk om tot een gezamenlijke aanpak te komen. Signalen die ik opvang moet ik doorspelen naar een collega van mij die overleg heeft met politie, hulpverlening, enz. Als dit overleg niet plaats vindt heeft het werk dat uitgevoerd wordt minder effect. De tweede paragraaf gaat over de samenwerking met externe partijen. Dit is ook van belang binnen mijn project. Ik kan niet alles alleen uitvoeren en door het aangaan van samenwerkingen kan ik ook weer (nieuwe) vrijwilligers betrekken bij het project. De afsluitende paragraaf gaat over mijn rol als jongerenwerker. Ik belicht een aantal doelen van het jongerenwerk en geef aan hoe ik hieraan werk en wat hierin goed gaat er wat nog verbeterd kan worden.

3.1 De samenwerking met mijn collega's.

Ik werk in een team met 2 collega's en we hebben elk een eigen onderdeel van het werkveld onder onze hoede. Zowel ik als mijn collega Diana zijn een groot deel van ons werk op de straat actief. We komen elkaar dus niet vaak tegen op kantoor. Ook speelt mee dat we beiden 10 uur per week werkzaam zijn en we elkaar als we op kantoor zijn waarschijnlijk missen, want we werken niet op vaste en dezelfde dagen. Ik kom regelmatig mijn collega Herman tegen, want een groot deel van zijn werkzaamheden spelen zich af op kantoor of in het jongerencentrum. Dit is voor hem een uitvalsbasis van zijn werkzaamheden. Vaak hebben we kort informeel overleg. De formele overlegmomenten zijn niet zo vaak aanwezig. Dit is soms wel eens lastig omdat Diana en ik niet helemaal op de hoogte zijn van elkaars werk. Het blijkt in de praktijk moeilijk om een overlegmoment op elkaar af te stemmen. We kunnen beide naast dit werk niet zo flexibel meer zijn.

Het team kan goed met elkaar opschieten en er zijn geen spanningen tussen de werknemers onderling. Dit draagt bij aan een positieve werksfeer.

Naast deze 2 andere beroepskrachten is er 24 uur per week een stagiair actief binnen het JOL en het jongerencentrum, daarvan is hij 14 uur per week werkzaam bij het JOL. Ook met hem heb ik regelmatig overleg. Zijn werkzaamheden bestaan zowel uit ambulant werk als uit doelgroepen die in het jongerencentrum actief zijn. Hij begeleidt onder andere een groep breakdancers die gebruik maken van de faciliteiten van het jongerencentrum. Sommige jongeren kom ik weer tegen op de straat tijdens mijn werkzaamheden. We praten regelmatig over de jongeren waar we mee werken.

Binnen mijn project werken 2 stagiaires. De andere stagiair die voor beide instellingen werkt doet dit ook 24 uur waarvan 4 uur per week bij het JOL en 20 uur per week bij het jongerencentrum. Zij is enkel binnen mijn project actief. Ze helpt mee met het uitvoeren van de sport en spel activiteiten op het plein in de Blinkert. De samenwerking met haar gaat goed. Ze houdt zich aan gemaakte afspraken en is op tijd aanwezig voor de activiteit. Ook is ze erg bezig met signalen opvangen van jeugd en kan dit bespreekbaar maken.

De andere stagiair binnen het project SBS6-16 is in totaal 7 uur aanwezig en daar is de samenwerking slecht mee. Hij komt vaak niet opdagen en belt niet af. Ook komt hij te laat op activiteiten. Hier heb ik hem regelmatig afspraken mee gemaakt, maar dat dringt niet echt door. Op het plein is hij wel bezig met sport en spel, maar let niet zo veel op gedrag van de kinderen.

3.2 Het aangaan van samenwerking met externe instellingen/partners.

Binnen het project is het de bedoeling dat er niet alleen spellen uitgevoerd worden maar dat er een samenwerking ontstaat tussen verschillende instellingen. Dit moeten instellingen zijn die zich richten op jeugd en sport- en spelactiviteiten.

Binnen mijn uren heb ik niet veel ruimte om contact te leggen en onderhouden met diverse instellingen. Als je contact legt en een keer langs gaat dan ben je al 2-3 uur kwijt. Ik vind dit eerste contact van groot belang want als je goed contact legt en onderhoudt en aandacht heb voor de mensen waarmee je werkt zijn ze meer geneigd om deel te nemen aan een activiteit.

Ik heb echter maar 1 uur per week voor de thema-activiteit. Dat komt neer op 1 uur voorbereiding voor een activiteit van 3 uur per maand. Het gebeurt nu wel eens dat ik een aantal contacten niet op papier kan verantwoorden en dat het dus uren zijn die ik als vrijwilliger bezig ben. Ik kijk hier echter wel mee uit want het blijft natuurlijk werk en anders is er geen grens meer. Ik doe dit wel eens omdat ik het van belang vind om aandacht te schenken aan vrijwilligers en organisaties waar ik mee samen werk. Als ik dit doe dan zullen mensen het plezierig blijven vinden om samen te werken.

Regelmatig contact houden kost ook veel tijd. Ik spreek vaak in eerste instantie de mensen persoonlijk en om elkaar verder op de hoogte te houden vraag ik altijd of we zoveel mogelijk via de mail kunnen doen. Hierdoor kan ik ook wat flexibeler werken. Je hoeft niet meer tegelijk tijd te hebben, maar kan reageren op elkaars berichten. Het nadeel is dat je wel eens niet goed genoeg begrijpt wat de ander bedoelt of dat je meer informatie wil. Toch vind ik het een redelijk prettige manier van werken.

Tot nu toe heb ik pas samen met 2 partners een activiteit helemaal tot uitvoering gebracht, maar ik ben met verscheidene organisaties in de voorbereiding bezig. De uitvoeringen van de activiteiten heb ik als positief ervaren. Zowel SBS6-16 als de samenwerkingspartner krijgen door de samenwerking naamsbekendheid.

3.3 Mijn rol als jongerenwerker

In deze paragraaf zal ik beschrijven hoe ik mijn werkzaamheden uitvoer als jongerenopbouwwerker aan de hand van een aantal doelen, te weten:

- 1) Je bent als opbouwwerker bezig met het creëren van samenhang in de leefomgeving van de burger.
- 2) Ten tweede probeer je de burger te stimuleren om zelf actief te worden en zorg te dragen voor de buurt.
- 3) Je hebt aandacht voor de problematiek van je doelgroep. Je moet kunnen signaleren waar zich problemen voordoen in een groep of bij een individu. Deze signalen moet je adequaat kunnen omzetten in een aanpak voor het probleem.

Ad1) Een belangrijk onderdeel van opbouwwerk is het creëren van samenhang in de buurt. Binnen mijn project probeer ik op pleinen samenhang te creëren. Mijn primaire groep waarbij ik dit doe is de jeugd. Ik wil ervoor zorgen dat ik een goed contact leg met de jeugd en doe daarom bewust mee met sommige sport en spel activiteiten. Door ook zelf in de groep te staan zorg ik ervoor dat er sneller een vertrouwensband kan ontstaan. Dit is naar mijn mening een basis om te kunnen werken met de jeugd. Naast het deelnemen sta ik ook vaak aan de kant. Dan observeer ik de groep en het gedrag van kinderen individueel. Ik vind observeren een belangrijk onderdeel van het werk. Dit is ook wel een rol die bij mij past. Kinderen moeten op een respectvolle manier met elkaar om gaan om samenhang te krijgen op een plein. Als ze dit niet hebben voor elkaar dan spreek ik ze aan op hoe zij behandeld willen worden. Ik vind dat het geen nut heeft om alleen te zeggen dat ze iets niet mogen doen. Dit kan alleen maar averechts werken. Ik laat ze zelf nadenken over hun gedrag door te beschrijven wat ze een ander "aandoen". Vaak krijgen ze hierdoor inzicht in wat hun gedrag bij een ander teweeg brengt.

Een andere manier om kinderen te laten nadenken is het gebruik van humor (sarcastisch). Bijv. er werkt bij het JOL een stagiair die oorspronkelijk uit Angola komt. Nu hadden jongeren op het plein het erover dat ze vinden dat er niet zoveel zwarten/buitenlanders in ons land moeten zijn en dat ze maar terug moeten gaan. Ik kan hier wel tegenin gaan en een discussie met ze voeren, maar daar schiet ik niets mee op en dat is contraproductief. Ik zie dat ze dan wel blij zouden zijn dat Alex (de stagiair) dan niet zou komen vandaag. Toen

dachten ze hier even over na en gaven aan dat hij wel aardig was. Hierna gingen ze niet verder met dit onderwerp.

Helaas lukt het niet altijd om de jeugd goed met elkaar te laten omgaan. Als ik echt geen contact met het kind kan krijgen dan neem ik contact op met de ouders om het probleem bij hun bekend te maken. Dit doe ik alleen als het echt uit de hand loopt en het een negatieve invloed heeft op de sfeer van het plein.

Als kinderen zich positief gedragen op het plein dan kunnen ze een stempel verdienen. Op deze manier wordt positief gedrag beloont en dit zien andere kinderen ook. Soms willen de kinderen een spel doen met een hele groep. Ik probeer ze dan zelf het spel te laten uitleggen en organiseren. Ik help ze waar nodig met de uitleg en begeleiding van het spel. Je ziet dat de kinderen het erg leuk vinden als hun spel gedaan wordt met een hele groep. Ook dit draagt bij aan de samenhang op het plein. Kinderen leren hierdoor net elkaar om te gaan.

Samenhang stopt echter niet bij de jeugd maar heeft betrekking op de hele wijk. Als er ouders naar een plein toe komen dan maak ik altijd een praatje met ze. Als ik koffie of thee bij me heb dan bied ik ze dat aan. Vaak vinden ouders of bewoners het erg leuk om even een praatje met je te maken over hoe het project ervoor staat. Via ouders hoor je vaak ook weer signalen die je via de kinderen niet binnen krijgt. Dit zijn voor mij dus ook wel waardevolle gesprekken en hier neem ik dan ook de tijd voor. Ik vind dat de kinderen niet de hele tijd vermaakt hoeven worden, maar dat ze zichzelf ook bezig moeten houden op het plein.

Ad2) Binnen mijn werk ondersteun ik een vrijwilligersgroep die bezig is met het organiseren van activiteiten voor 6 tot circa 12 jaar. Ik vind het lastig om een goed gestructureerde groep op te zetten omdat er niet echt de motivatie is bij deze vrijwilligers om energie te steken in het opzetten van een sterke groep. Ze willen eigenlijk voornamelijk bezig zijn met organiseren en uitvoeren van activiteiten.

Op school hebben we vaak in groepen moeten werken en binnen elke groep was er een andere manier van samenwerken. Hier heb ik verschillende manieren van samenwerken ervaren en ook heb ik verschillende theorieën geleerd. In eerste instantie heb ik de groep zichzelf laten organiseren, maar hier gingen toen een aantal dingen mis. Ik vond dit zelf erg jammer omdat ik vind dat een groep zoveel mogelijk zelf moet kunnen doen. Ik heb toen ingegrepen, omdat de groep anders uit elkaar zou vallen. Ik ben toen gaan nadenken welke vorm voor deze groep goed zou zijn.

Ik kwam uit op een vorm waarin elk lid verantwoordelijk is voor een bepaalde taak. Als deze taak niet gedaan is dan kun je daar op afgerekend worden door de rest van de groep. Dit heeft ervoor gezorgd dat de groepsleden elkaar veel meer controleren en stimuleren om taken af te hebben.

Mijn rol met betrekking tot de groep is het overzicht houden en waar nodig de groep begeleiden, maar soms ook leiding geven aan de groep. Ik vind het echter vervelend om als leiding op te moeten treden. Toch denk ik dat ik dit af en toe moet doen om de groep weer op het goede spoor te krijgen. Ik zal moeten leren om af en toe harder te zijn voor de groep zodat ze eens met de neus op de feiten gedrukt worden.

Ad3) Dit heeft veel met het observeren van de groep te maken. Dit lukt mij wel aardig en ik ben in staat om groepen te "ontrafelen". Ik krijg een beeld van de rollen die de jeugd heeft binnen een groep. Ik probeer te zoeken wie de leiders zijn, wie lopen mee, wie zijn aanstichters van pestgedrag, enz.

Het is zo dat ik informatie vanuit de groep probeer te krijgen. Vaak probeer ik dat te horen te krijgen van de jeugd die een neutrale rol heeft in de groep. Zij doen niet mee aan negatief gedrag, maar weten het wel als het gebeurt. Als er problemen zijn die binnen de groep opgelost kunnen worden en te maken hebben met de omgang met elkaar op het plein dan ga ik met de groep zelf aan de slag. De mensen die de leiding hebben probeer ik in te zetten om andere jeugd aan te spreken op negatief gedrag.

Als er individueel problemen zijn bijvoorbeeld in de thuissituatie dan heb ik overleg met collega's. We kunnen dan kijken wat er nu precies aan de hand is en of er al hulp aanwezig is. Hier ben ik vanaf dat moment niet meer mee bezig want mijn collega onderhoudt contacten met politie gemeente, jeugdzorg enz. Hier wil ik in de toekomst wel meer mee gaan doen want ik denk dat ik hier nog in kan leren. Ik ben nog niet helemaal bekend met alle instellingen die er zijn en weet nog niet precies bij welke instelling ik met welk probleem moet aankloppen.

Het komt er op neer dat ik nog wel wat vaardigheden moet verbeteren, maar ik ben wel in staat om op een correcte manier met de doelgroep te werken. Ik moet erop letten dat ik op een zakelijke manier mijn werk bezig blijf. Ik maak namelijk wel eens uren die ik niet schrijf omdat ik deze niet in de begroting kan inpassen. Ook zal ik mij meer moeten bezig houden met kennis opdoen van instellingen die zich op mijn werkgebied bevinden.

Ik heb deze plek als een waardevolle werkplek ervaren. Dit is, naast mijn werkzaamheden bij het Steunpunt Scouting Zuid-Holland en Utrecht, de eerste betaalde baan in het werkveld. Ik kan heel zelfstandig werken binnen deze baan en deze zelfstandigheid bevalt mij erg goed. Ik vind het prettig dat er niet constant iemand op mijn werk let. Dit geeft mij ook een gevoel van vrijheid en hierdoor werk ik op een heel prettige manier.